

DWUTYGODNIK MIEJSKI

KRAKÓW.**PL**

Nr 9 (95), 23 maja 2012

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

Włoskie, angielskie, holenderskie...

Związki Krakowa z Włochami, Anglią i Holandią

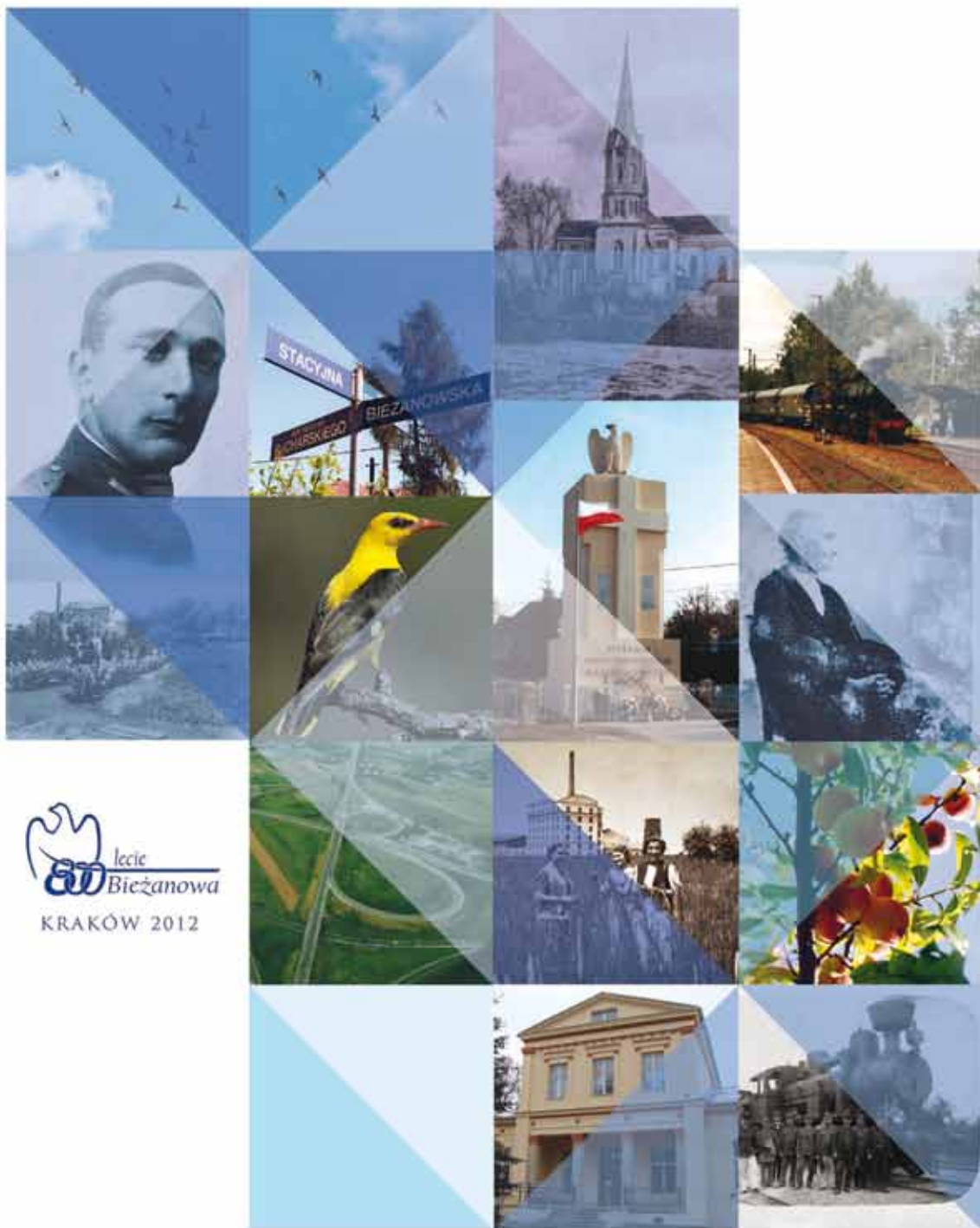
Miasto świętuje

Kraków wielu kultur

Tydzień dobrego kina

O Krakowskim Festiwalu Filmowym

ODKRYJMY NASTĘPNE
800 LAT
Bieżanowa

lecie
800 Bieżanowa
 KRAKÓW 2012

PATRONAT HONOROWY

JE Ksiądz Stanisław Kardynał Dziwisz   Jacek Majchrowski Prezydent Miasta Krakowa

PATRONAT MEDIACYJNY

TVP KRAKÓW

DIENNIK POLSKI

Plus plus

MODNY

WWW.KRAKÓW.PL

KRAKÓW

ORGANIZATORZY

Dwór Czerwony

Stowarzyszenie

Miejski rower powraca

Przędwcześnie okazały się pogłoski o fiasku miejskich wypożyczalni rowerów. Na początku maja wybrano zarząd, który przejmie wypożyczalnię na następne dziesięć lat. Zdecydowano się na podkarpacką firmę WIM System Warząła i Mac Spółka Jawna, prowadzącą od dwóch lat sieć RoweRes w Rzeszowie.

Miasto postawiło przed wybraną firmą bardzo ambitne zadanie. System Krakowski Rower Miejski ma być przede wszystkim rozbudowany i unowocześniony, a sama procedura wypożyczenia jednoślada – uproszczona.

Zakłada się, że na początku systemu będzie się składał z 15 stacji i 150 rowerów. W dalszej kolejności sieć ma być rozbudowana do co najmniej 30 stacji i 300 rowerów. Docelowo, do końca 2015 r., system ma się składać z minimum 150 stacji i 1500 rowerów.

Krakowski Rower Miejski ma być bardziej dostępny niż działająca do końca ubiegłego roku sieć miejskich wypożyczalni BikeOne. Chodzi między innymi o to, by system płatności za rowery był przejrzysty i łatwy w obsłudze. Dlatego przewiduje się, że za wypożyczenie miejskich jednośladów będzie można płacić zarówno za pośrednictwem internetu, jaki i za pomocą SMS-a czy karty kredytowej. Ten ostatni sposób to ukłon w stronę turystów, którzy dotychczas nie korzystali z miejskich rowerów. W przyszłości za usługę będzie można również płacić Krakowską Kartą Miejską.

Na prowadzenie miejskich wypożyczalni rowerów udzielana będzie koncesja. Oznacza to, że koncesjonariusz będzie miał prawo wyłączności do zysku z wypożyczania jednośladów

oraz z umieszczanych na nich reklam. Dodatkowo będzie mógł korzystać z istniejących obecnie stacji bazowych oraz rowerów wchodzących do systemu BikeOne. Umowa koncesji ma obowiązywać przez dziesięć lat.

Przypomnijmy, że Kraków jest pierwszym dużym miastem, które zorganizowało miejską sieć bezobsługowych wypożyczalni rowerów, działającą na wzór rozwiązań stosowanych w europejskich metropoliach. System BikeOne, prowadzony na zlecenie miasta przez firmę Sanmargar Team sp. z o.o., zaczął działać jesienią 2008 r. w ramach programu unijnego Caravel/Civitas. Pilotażowa umowa na prowadzenie miejskich wypożyczalni rowerów obowiązywała trzy lata i zakończyła się jesienią ubiegłego roku.

Redakcja KRAKOWA.PL

foto: Wiesław Majka / UMK

WYGRAJ BILETY NA OTWARTE TRENINGI UCZESTNIKÓW EURO 2012!

W ostatnim numerze KRAKOWA.PL zadaliśmy następujące pytania: 1. Ile osób odwiedziło MOCAK w 2011 roku? 2. Kiedy zorganizowano pierwszy Marsz Azylanta? Prawidłowe odpowiedzi to: 1. W 2011 roku MOCAK odwiedziło ponad 40 tys. osób. 2. Pierwszy Marsz Azylanta zorganizowano 22 maja 2011 roku. Nagrody za prawidłowe odpowiedzi otrzymują: Kinga Mirochna, Anna Puchalska i Alina Zalińska.

A oto najnowsze pytania konkursowe: 1. W którym roku władze Krakowa ustanowiły Święto Miasta? 2. Kiedy odbędzie się otwarty trening drużyny holenderskiej? Odpowiedzi (wraz z imieniem, nazwiskiem oraz numerem telefonu) prosimy nadsyłać na adres: redakcja@um.krakow.pl do 28 maja 2012 roku. Na zwycięzców czekają wejściówki na odbywające się w Krakowie otwarte treningi uczestników EURO 2012.

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Informacji, Turystyki i Promocji Miasta, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3-4
 Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3-4, pok. 161, I piętro, tel. (12) 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl
 Redaktor naczelny: Beata Klejbuk-Goździńska
 Współpracownicy: Jan Machowski, Michał Koziół, Jan Bińczycki, Małgorzata Kubowicz, Kinga Sadowska, Magdalena Bartlewicz, Katarzyna Fiedorowicz-Razmus, Filip Szatanik, Joanna Kijowska, Joanna Dubiel, Jan Gdowski
 Zdjęcia: Wiesław Majka, Paweł Krawczyk. Okładka: fot. Paweł Krawczyk
 Projekt graficzny: PRETEKST. Korekta: Magdalena Kędzińska-Zaporowska. Skład i łamanie: Pro Art Studio
 Druk: DjaF Nakład: 30 tysięcy egz. ISSN 1898-9039

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórskim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Wielopole 18a, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4 oraz w szpitalach miejskich i siedzibach jednostek miejskich.
 KRAKÓW.PL otrzymać można także w sieci saloników prasowych KOLPORTER S.A.: al. 29 Listopada 95, ul. Konfederacka 1, al. Pokoju 20, ul. Wysłouchów 22a, ul. Wysłouchów 27, ul. Kamińskiego 1b, ul. Długa 63, ul. Beskidzka/Witosa 28, ul. św. Tomasza 25, ul. Librowszczyzna 4, ul. Krowoderska 24, ul. Kalwaryjska 42, ul. Książna (Biedronka), ul. Słoneckiego 9, ul. Powstańców 34c, ul. Kościuszki 17, os. Bohaterów Września 58, ul. Misiółka 1, ul. Jerzmanowskiego 12, ul. Nowohucka 52, al. Krasińskiego 30, ul. Bora-Komorowskiego 31, ul. Pawia 5, ul. Nowohucka 33a, ul. Cwiklińskiej 18, ul. Wadowicka 6.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się 6 Czerwca.

W numerze:

EURO 2012

- 4. Włoskie, angielskie, holenderskie...**
 O kontaktach Krakowa z Włochami, Anglią i Holandią
- 7. Nie tylko dla kibiców**
 Rozmowa z Magdaleną Sroką

MIASTO

- 8. Miasto świętuje**
 Kraków wielu kultur
- 9. Certyfikowany Kraków**
 Jakość zarządzania potwierdzona
- 9. Jeden metr**
 Nie blokować tramwajów
- 10. Świętujemy rodzinie!**
 Piknik na bulwarze Czerwieńskim
- 11. Popularne Dni Ziemi**
 Rekord pobytu!
- 11. Tydzień Osób Niepełnosprawnych**
 „Kocham Kraków z Wzajemnością”

SPORT

- 12. Tramwajem po Wiśle**
 Czwarty sezon KTW rozpoczęty
- 12. Biegiem przez Rynek**
 Cracovia INTERRUN 2012

KULTURA

- 13. Tydzień dobrego kina**
 O Krakowskim Festiwalu Filmowym
- 14. Debata o pamiętaniu**
 W 70. rocznicę...
- 14. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa**
- 15. Zwycięzca Mimo Wszystko**
 IX Ogólnopolskie Dni Integracji
- 16. Srebra Edynburga**
 O wystawie w Pałacu Krzysztofora
- 17. Opera Rara po raz drugi**
 „Juliusz Cezar w Egipcie”
- 17. Gwiazdy w Kinie Pod Baranami**
 Spotkają się z publicznością

RADA MIASTA KRAKOWA

- 18. Nie zabierajcie narządów do nieba**
 „Transplantacja – dar życia”
- 19. To oni zbudowali Kraków**
 Święto rzemieślników i przedsiębiorców budowlanych
- 20. Po dziesięciokroć dyktando**
 Z ortografią za pan brat
- 20. Kalendarium Przewodniczącego RMK i wiceprzewodniczących**
- 21. 800 lat i więcej Bieżanowa**
 Wyjątkowy jubileusz
- 22. Radni z bliska**
 Adam Kalita
- 23. Głos dzielnic**

HISTORIA

- 24. Jedź dziś, bracie, na Bielany**
 Zielone Świątki dawniej
- 25. Kalendarium krakowskie**

Włoskie, angielskie, holenderskie...

Już za kilkanaście dni ulice Krakowa opanują kibice reprezentacji piłkarskich Anglii, Włoch i Holandii. Choć w naszym mieście nie będą rozgrywane mecze w ramach Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA 2012, aż trzy drużyny zdecydowały się zamieszkać właśnie u nas podczas turnieju. Fani futbolu mają powody do zadowolenia – każda z reprezentacji wymieniana jest jako pewniak w gronie półfinalistów, a to oznacza dłuższy pobyt piłkarzy w Krakowie.

Beata Klejbuk-Goździalska

Każda z drużyn jest na pewno świetnie zmotywowana do walki o puchar. Włochy były mistrzem Europy tylko raz i to 44 lata temu (1968), a w 2000 r. przegrały finał po dogrywce z Francją, Holandia podobnie – jedyny tytuł mistrzowski zdobyła 24 lata temu (1988), a trzecie miejsce zajmowała kolejno w latach: 1976, 1992 i 2000. Najmniej korzystnie bilans wypada dla Anglii, której największym sukcesem w mistrzostwach Europy było zajęcie trzeciego miejsca w latach: 1968 i 1996. Możemy więc mieć pewność, że w krakowskiej strefie kibica, gdzie będzie można wspólnie oglądać mecze, emocji nie zabraknie. A kto wie, może i uda się podczas pobytu drużyn w Krakowie upolować autograf Gianluigiego Buffona czy Wesleya Sneijdera?

Choć futbolowa gorączka trwa w najlepsze od kilku co najmniej tygodni, wizyta zagranicznych piłkarzy w naszym mieście może być dobrym pretekstem do podjęcia innych niż sportowe tematów. Poszukajmy w Krakowie włoskich, angielskich i holenderskich śladów na dowód tego, że nasze miasto od wieków jest otwarte na kontakty z innymi narodami, a Włosi, Anglicy i Holendrzy mają podstawy ku temu, by czuć się tu wyjątkowo dobrze.

Nie tylko włoski renesans

Powszechnie wiadomo, że za sprawą Bony Sforzy z możnego rodu książąt Mediolanu Sforzów, która została żoną polskiego króla Zygmunta Starego I i w 1518 r. przybyła do Krakowa, do Polski zaczął przenikać renesans. Wraz z Boną w naszym mieście pojawili się włoscy artyści, zmienili się sztuka, muzyka, sposób zachowania, strój, a także kuchnia. Dzięki królowej na krakowskie stoły, a potem już na stoły w całej Polsce zaczęło trafiać wiele nieznanymi wcześniej warzyw, zwanych do dziś włoszczyzną: pomidory, kalamary, karczochy, fasola szparagowa, brokuły, kapusta, marchew, sałata czy szpinak. Również dzięki Włoszce w Polsce pojawiły się makarony włoskie i przyprawy korzenne, które Bona uwielbiała. Moda na wszystko, co włoskie, trwała niemal cały wiek XVI. W 1596 r. Jan Mucante, mistrz ceremonii w delegacji legata papieskiego kardynała Gaetano, napisał: „Gdyby nie było Rzymu, wtedy by Kraków był Rzymem”. Sporo w tym racji – poza Krakowem nie ma drugiego miejsca w tej czę-

ści Europy, gdzie można znaleźć tyle grobów osób uznanych przez Kościół katolicki za świętych lub błogosławionych.

Najbardziej znane krakowskie zabytki zawdzięczają swój wygląd właśnie włoskim architektom. Według projektu Francesca Fiorentino przebudowywano w stylu renesansowym Zamek Królewski na Wawelu. Z kolei Bartolomeo Berrecci zaprojektował i wykonał arcydzieło polskiego renesansu – kaplicę nagrobną króla Zygmunta Starego w wawelskiej katedrze. Również krakowskie Sukiennice swoją wspólną renesansową formę zyskały dzięki włoskiemu architektom. Po wielkim pożarze, który wybuchł w mieście w 1555 r., dawną gotycką halę podzielono w połowie wysokości sklepieniem kolebkowym, a uzyskane w ten sposób piętro przeznaczono na drugą halę dla handlu różnorodnymi towarami, zwaną smatruzem. Prowadziły do niej kryte schody z loggiami, usytuowane na krótszych bokach budowli. Głównym akcentem architektonicznym stała się zdobiona ogniowe mury arkadowa attyka (projekt Jana Marii Padovano), maskująca pogrążony dach. Attykę wieńczył fantazyjny grzebień z manierystycznymi rzeźbami maskaronów, zapewne projektu Santi Gucciego.

Naprawdę wiele włoskich nazwisk można przywołać w kontekście krakowskiej architektury i kultury. Barokowy rzeźbiarz i sztukator Baltazar Fontana to autor m.in. ołtarza z adoracją Krzyża Świętego w kościele św. Anny, konfesji św. Jana Kantego i stiuków w kościele św. Andrzeja czy w budynkach należących do Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. To właśnie w Krakowie znajduje się jeden z najsłynniejszych obrazów świata „Dama z gronostajem” Leonarda da Vinci, którego właścicielem jest Fundacja Książąt Czartoryskich. W zbiorach muzeum fundacji znajdują się również wybitne dzieła włoskiego średniowiecza i renesansu, m.in. jeden z najcenniejszych renesansowych

obrazów w polskich zbiorach – „Adoracja Dzieciątka” Lorenza Lotta (1507). Włoską sztukę możemy podziwiać także podczas zwiedzania Muzeum Zamku Królewskiego na Wawelu.

Jednym ze współczesnych artystów, którzy zachwycili się Krakowem, jest włoski grafik, malarz i rzeźbiarz Enrico Muscetra. Artysta spędza w Krakowie kilka miesięcy w roku, dzieląc swoje życie pomiędzy włoskie Salento a dawną siedzibę królów Polski. Jego wystawa „Romeo i Julia –

Choć futbolowa gorączka trwa w najlepsze od kilku co najmniej tygodni, wizyta zagranicznych piłkarzy w naszym mieście może być dobrym pretekstem do podjęcia innych niż sportowe tematów.

► niespełnione marzenie”, którą można było podziwiać w 2008 r. na dziedzińcu Pałacu Krzysztofory, podbiła serca krakowian. Nie wolno też nie wspomnieć o Claudio Nardim, znany włoski neomodernistycznym architekcie i projektancie wnętrz, który jest autorem oryginalnego projektu architektonicznego Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie.

Warto też pamiętać, że dawną Akademię Krakowską – dzisiejszy Uniwersytet Jagielloński – utworzono na wzór włoskiego Uniwersytetu Bolońskiego. Dzisiaj najważniejsze krakowskie uczelnie współpracują z włoskimi szkołami wyższymi m.in. w Padwie, Rzymie, Mediolanie, Neapolu, Turynie czy Wenecji.

Anglicy w Krakowie

Choć niektórzy przypomną sobie w tej chwili najazd angielskich weekendowych turystów sprzed kilku lat, nie o nich bynajmniej tu chodzi. Jak nazwisko żony króla Zygmunta Starego potrafi podać niemal każdy Polak, tak zapewne tylko nieliczni wiedzą, że Kanut Wielki, król Anglii w latach 1016–1035 był najprawdopodobniej wnukiem Mieszka I i siostrzeńcem pierwszego koronowanego króla Polski Bolesława Chrobrego. Kolejna ciekawostka – podczas wizyty w Krakowie można dowiedzieć się, co w 1527 r. Marcin Luter napisał w swoich listach do króla angielskiego Henryka VIII Tudora. Ich treść (w języku łacińskim) została opublikowana przez działającego w Polsce angielskiego humanistę Leonarda Coxa, a jeden z egzemplarzy tej publikacji znajduje się w zbiorach zakonu kanoników regularnych luterańskich na krakowskim Kazimierzu. Na zainteresowanych angielskim malarstwem czeka z kolei imponująca kolekcja w muzeum Zamku Królewskiego na Wawelu. Wśród zgromadzonych tam dzieł z wieków XVII–XIX znajdują się m.in. obrazy Williama Dobsona i George’a Romneya.

Przy okazji omawiania kontaktów krakowsko-angielskich warto też przywołać postać Josepha Conrada (właściwie Teodora Józefa Konrada Korzeniowskiego). Ten jeden z najwybitniejszych polskich pisarzy – tworzący w języku angielskim, autor m.in. „Lorda Jima” i „Jądra ciemności” – mieszkał pod Wawelem w drugiej połowie XIX w. Kraków uhonorował Conrada w szczególny sposób – od 2009 r. odbywa się tu międzynarodowy festiwal literacki jego imienia.

Anglicy lubią nasze miasto. Z Krakowem związany jest Nigel Kennedy, angielski skrzypek, uczeń Yehudi Menuhina, absolwent Juilliard School w Nowym Jorku. Ekscentrycznego muzyka można spotkać w krakowskich klubach jazzowych, w których często gra improwizowane jam sessions. Nigel Kennedy jest również zdeklarowanym kibicem Cracovii (klubem najbliższym jego sercu pozostaje jednak Aston Villa). Wolny czas spędza albo w swojej brytyjskiej posiadłości w Malvern w hrabstwie Worcestershire, albo w krakowskim mieszkaniu. Z Krakowem w sposób szczególny związany jest również Norman Davies, brytyjski historyk walijskiego pochodzenia, profesor Uniwersytetu Londyńskiego i Akademii Brytyjskiej. To właśnie tutaj poznał swoją żonę Marię Korzeniewicz. Ten autor wybitnych prac dotyczących historii Europy, Polski i Wysp Brytyjskich jest członkiem korespondentem krakowskiego oddziału Polskiej Akademii Umiejętności i również kibicuje Cracovii.

W Krakowie prężnie działa też British Council – instytucja reprezentująca Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w zakresie współpracy kulturalnej i edukacyjnej. Dzięki niej intensywnie rozwija się wymiana kontaktów, wiedzy, pomysłów i doświadczeń pomiędzy krakowianami a Brytyjczykami.

Na koniec ciekawostka dla miłośników lotnictwa.

W Muzeum Lotnictwa w Krakowie znajduje się kilka egzemplarzy samolotów brytyjskich, m.in. słynny samolot myśliwski Supermarine Spitfire LF Mk.XVII z czasów II wojny światowej – wykorzystany w walkach powietrznych w czasie bitwy o Anglię, SEPECAT Jaguar – brytyjsko-francuski samolot myśliwsko-bombowy używany przez RAF i Armée de l’air oraz indyjskie siły powietrzne, a także jeden z pięciu zachowanych na świecie egzemplarzy samolotu myśliwskiego Sopwith F.1 Camel.

Rembrandt, Rubens i... matiasy

Aby znaleźć w Krakowie ślady holenderskie, trzeba się nieco bardziej natrudzić niż w wypadku Anglii i Włoch. Już wieki temu miejscem, gdzie można było spotkać produkty z Holandii, były Sukiennice. Można tu było kupić holenderskie sukno, a obok, w jatkach rybnych, matiasy, czyli smakowite śledzie. W wiekach XVII i XVIII szyto tutaj z holenderskiego sukna polskie stroje narodowe, czyli żupany i kontusze. Z kolei

z Krakowa do Holandii eksportowano w okresie międzywojennym m.in. pościel.

Coraz mniej osób wie, że na łąciatą, czarno-białą krowę mówiono „holenderka”. W dawnej polszczyźnie słowa „holendernia” lub „olen-dernia” oznaczały oborę cieszącą się renomą, w której hodowano sprowadzone z Holandii krowy mleczne. Podobno jeszcze po II wojnie światowej każdą łąciatą krowę nazywano w Krakowie „holenderką”...

Do Polski i Krakowa sprowadzono także holenderskich rzemieślników. Zdarzało się, że przybywali oni do Krakowa i tu wpisywali się do cechów, jak choćby żyjący w XVII w. stolarz Jego Królewskiej Mości Gerard Rumbolth. Warto wiedzieć, że autorem projektu jednej z najpiękniejszych barokowych budowli Krakowa – kościoła św. Anny – jest pochodzący z Niderlandów Tylman z Gameren, nadworny architekt króla Michała Korybuta Wiśniowieckiego. Z kolei w Zamku Królewskim na Wawelu można podziwiać arras wykonane w Brukseli na zamówienie króla Zygmunta Augusta w latach 1550–1560 według kartonów flamandzkich mistrzów. Jest to największy zespół tapiserii, jaki stworzono kiedykolwiek na zlecenie jednego władcy (do dziś zachowało się 136 sztuk). Miłośnicy niderlandzkiego malarstwa także mogą czuć się usatysfakcjonowani – w Krakowie znajduje się „Krajobraz z miłosiernym Samarytaninem” znany również jako „Pejzaż z miłosiernym Samarytaninem” autorstwa Rembrandta z 1638 r. To jeden z sześciu pejzaży olejnych namalowanych przez tego znanego holenderskiego malarza. Do najcenniejszych zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie należą grafika Rembrandta „Alchemik w pracowni” z 1651 r. oraz portret Erazma z Rotterdamu namalowany w 1526 r. przez Albrechta Dürera. Z kolei w Zamku Królewskim na Wawelu znajduje się obraz przedstawiający królewicza Władysława IV Wazę pędzla Petera Paula Rubensa (lub pochodzący z jego szkoły). W 1624 r. polski następcą tronu bawił incognito w Brukseli i Antwerpii, gdzie pozował mistrzowi do portretu. Obiekt jest depozytem Metropolitan Museum of Art w Nowym Jorku.

Warto także wspomnieć, że w bogatych zbiorach graficznych Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie najlicniejszy zespół stanowi grafika niderlandzka, m.in. miedzioryty i akwaforty Lucasa van Leyden, Hieronymusa Cocka, Rembrandta i jego następców, animalistów – Paulusa Pottera, Adriaena van de Velde czy przedstawiciela nurtu rodzajowego Adriaena van Ostade. Bogate są też zbiory rycin ze słynnych antwerpskich oficyn Philipa Galle, Hansa Collaerta, prace Wierixów, Sadelersów oraz grafików pracujących dla Petera Paula Rubensa.

Już wieki temu miejscem, gdzie można było spotkać produkty z Holandii, były Sukiennice. Można tu było kupić holenderskie sukno, a obok, w jatkach rybnych, matiasy, czyli smakowite śledzie.

Nie tylko dla kibiców

O tym, co będzie się działo w Krakowie podczas EURO 2012, o atrakcjach w strefie kibica na Błoniach i bezpieczeństwie, a także o czerwcowej ofercie kulturalnej dla tych, którzy nie lubią piłki nożnej, z **Magdaleną Sroka**, Zastępcą Prezydenta ds. Kultury i Promocji Miasta, rozmawiała Beata Klejbuk-Goździalska.

Roman Kosecki z sejmowej komisji ds. EURO 2012 powiedział, że Kraków może czuć się zwycięzcą, mimo iż nie będą tu rozgrywane mecze turniejowe... Możemy czuć się zwycięzcami?

Magdalena Sroka: Na pewno jesteśmy zwycięzcami pod względem medialnym. Zyskailiśmy dzięki temu, że Kraków na swoje centra pobytowe wybrały trzy drużyny z najwyższej półki, które być może będą walczyć w półfinałach, czy nawet w finale. Przez kilka tygodni w Krakowie będzie przebywać kilkuset zagranicznych dziennikarzy, którzy będą informować nie tylko o aktywności sportowej swoich drużyn, ale też o miejscu, w którym się znajdują, o jego atrakcjach, ciekawostkach. Kraków pojawi się zatem w prasie codziennej, bulwarowej, w tygodnikach, w prasie opiniotwórczej czy lifestylowej tych trzech krajów. Dodatkowo będziemy obecni we wszystkich europejskich serwisach informacyjnych. To jest wartość działań PR, nieporównywalna z niczym innym. I tak naprawdę to nasza największa wygrana.

Jak to się stało, że aż trzy drużyny wybrały nasze miasto?

MS: Zainteresowanie Krakowem od samego początku było ogromne. W oficjalnym katalogu UEFA znalazły się dwa nasze centra treningowe – stadiony Wisły i Cracovii – które natychmiast zostały zarezerwowane przez Włochów i Holendrów. Największym zaskoczeniem dla nas była federacja angielska i jej determinacja, żeby zamieszkać w Krakowie. Angolicy podjęli niecodzienną decyzję, by obiekt spoza listy katalogowej, niespełniający wówczas norm uefowskich, przystosować do swoich potrzeb. Miasto Kraków podczas wielomiesięcznych negocjacji i spotkań wykazało się takim entuzjazmem, elastycznością i profesjonalizmem, że ostatecznie obiekt na Suchych Stawach spełnia wszystkie kryteria jako centrum treningowe. Wyjątkowe było także to, że Holendrzy podpisali z nami umowę, jeszcze nie wiedząc, gdzie będą rozgrywać mecze. Nie zmienili swojej decyzji nawet po wylosowaniu Ukrainy.

Można powiedzieć, że losowanie było dla nas szczęśliwe – Polska w grupie A, Ho-

Foto: Wiesław Malicki / UMK

Magdalena Sroka – manager kultury, producent, znawca kultury i sztuki. Członek-założyciel Stowarzyszenia im. Ludwiga van Beethovena i do 2008 r. dyrektor biura Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena. Od maja 2008 r. do grudnia 2010 r. dyrektor Krakowskiego Biura Festiwalowego, organizującego prestiżowe krakowskie wydarzenia kulturalne i koordynującego unikalny na polską skalę program promocji kulturalnej miasta „6 zmysłów”. Od 1 stycznia 2011 r. Zastępca Prezydenta ds. Kultury i Promocji Miasta.

landia w grupie B, Włochy w grupie C, a Anglia – w D, więc w Krakowie oglądamy mecz codziennie!

MS: Tak brzmi hasło reklamowe naszej strefy kibica: „Nasi w każdej grupie!”. Rzeczywiście, w Krakowie codziennie, od 8 do 18 czerwca, będziemy mieć mecz „o coś”, więc codziennie w naszej strefie kibica będzie nadzwyczaj-

na atmosfera. Sama strefa będzie miejscem bardzo przyjaznym dla krakowian, dla rodzin z dziećmi – zależy nam na tym, by było to przede wszystkim miejsce rekreacji, a dopiero potem – wielkich sportowych emocji. Będzie zatem wiele atrakcji – ogródki restauracyjne, piwne, centrum sportowe, gdzie będzie można rozgrywać mecze, zmierzyć siłę strzału czy celność, będą rozmaite akcje proekologiczne – mnóstwo rozrywki i rozmaitych projektów – a wszystko w przyjaznej, piknikowej atmosferze.

Czy Kraków jest przygotowany na przyjęcie nie tylko reprezentacji, ale i kibiców? Czy będzie tu bezpiecznie?

MS: Będzie bardzo bezpiecznie. Ubieganie się o status „piątego miasta EURO” wiązało się przede wszystkim z uzyskaniem certyfikatu bezpieczeństwa. Zostaliśmy włączeni we wszystkie programy przygotowawcze, ćwiczenia związane z zapewnieniem bezpieczeństwa, jesteśmy członkiem Krajowego Sztabu Operacyjnego. Nie zapominajmy, że wraz z federacjami przyjadą też policjanci z Anglii, Włoch i Holandii i wspólnie z naszą policją będą patrolować ulice. Sama strefa kibica jest organizowana zgodnie z ustawą o bezpieczeństwie imprez masowych, więc muszą być spełnione wszystkie normy dotyczące ochrony porządku publicznego czy zabezpieczenia medycznego.

Są jednak osoby, które właśnie ze względu na mistrzostwa chcą opuścić Kraków. Czy w czerwcu oferta Krakowa jest przeznaczona tylko dla fanów futbolu?

MS: Sport będzie rządził na Błoniach, natomiast Rynek Główny, Planty, Kazimierz będą strefą całkowicie wolną od EURO. W Krakowie będzie się toczyć normalne życie kulturalne, odbędą się wszystkie projekty artystyczne, które odbywają się co roku, m.in. Miesiąc Fotografii, Festiwal Art Boom, Opera Rara, Święto Miasta, Parada Smoków, Noc Teatrów... Miasto przez cały czerwiec będzie atrakcyjne jak zwykle, a może nawet bardziej, bo mamy coś dodatkowego. Kraków zostanie jednak wzbogacony o sport w sposób absolutnie nieinwazyjny – zarówno dla mieszkańców, jak i dla turystów. Każdy będzie miał możliwość wyboru.

Czy ogląda Pani Prezydent mecze?

MS: Oglądam Ale głównie mecze mistrzostw Europy i mundial. Te mecze są dla mnie najbardziej ekscytujące.

A komu – poza Polską – będzie Pani kibicować?

MS: Na pewno najlepiej będzie, jeśli o najwyższe trofeum powalczy któraś z „naszych” federacji.

Miasto świętuje

W tym roku, 5 czerwca, miasto Kraków obchodzi 755. „urodziny”. Będzie je świętować przez trzy dni. W programie obchodów Święta Miasta znalazły się m.in.: XII Wielka PGiNG Parada Smoków, intronizacja Króla Kurkowego, Dzień Otwarty Magistratu pod hasłem „Wielokulturowy Kraków” oraz koncert z cyklu Opera Rara.

fot. Wiesław Majka / UMK

W tym roku obchody Święta Miasta zainauguruje XII Wielka PGiNG Parada Smoków organizowana przez Teatr Lalki, Maski i Aktora Groteska

Joanna Kijowska

Kraków otrzymał przywilej lokacyjny 5 czerwca 1257 r. Pierwszy raz hucznie świętowano rocznicę lokacji miasta dopiero w 1957 r., natomiast Święto Miasta władze Krakowa ustanowiły czterdzieści lat później.

Pod znakiem smoka

W tym roku obchody Święta Miasta zainauguruje XII Wielka PGiNG Parada Smoków organizowana przez Teatr Lalki, Maski i Aktora Groteska. Inspiracją dla tegorocznej, dwunastej edycji parady będzie kultura krajów sąsiadujących z Polską – muzyka niemieckich kompozytorów, najciekawsze elementy kultury ludowej Białorusi, cerkiewna architektura Ukrainy, czeskie baśnie czy słowackie krajobrazy. Imprezę rozpocznie Smoczy Piknik Rodzinny na bulwarach wiślanych w okolicach Smocznej Jamy (2 i 3 czerwca, godz. 10.00). Wieczorem (godz. 22.00) podczas wielkiego widowiska plenerowego typu światło-dźwięk na Wiśle (w zakolu pod Wawelem) zatańczą gigantyczne, unoszące się w po-

wietrze smoki. Następnego dnia (godz. 12.00) przez ul. Grodzką na Rynek Główny, w towarzystwie muzyków, szcudlarzy, tancerzy i zonglerów przemaszkuje barwny korowód Wielkiej Parady Smoków, Rycerzy i Dam Dworu, w którym weźmie udział ponad 2000 dzieci. Spośród prawie 40 smoków zostanie wybrany Najpiękniejszy Smok Parady 2012.

Między uczestnictwem w rodzinnym pikniku na bulwarach a podziwianiem smoczego widowiska na Wiśle będzie też można przyjrzeć się tradycyjnej intronizacji Króla Kurkowego (2 czerwca, godz. 12.00).

Magistrat zaprasza

Organizowany w ramach Święta Miasta Dzień Ot-

warty Magistratu w tym roku odbędzie się pod hasłem „Wielokulturowy Kraków” (3 czerwca, budynek i dziedziniec Pałacu Wielopolskich, plac Wszystkich Świętych 3–4, od godz. 10.30). Tego dnia w Sali Portretowej swoją działalność będą przybliżać organizacje pozarządowe, reprezentujące mieszkające w Krakowie mniejszości narodowe: Stowarzyszenie Żydowskie Czulent, Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce, Ormiańskie Towarzystwo Kulturalne, Romskie Stowarzyszenie Oświatowe „Harangos”, krakowski oddział Stowarzyszenia Wietnamczyków w Polsce oraz Centrum Kultury i Sztuki Afrykańskiej w Krakowie. Będzie więc okazja, żeby obejrzeć film „Wegetariański czulent”, poruszający problem tożsamości żydowskiej trzeciego pokolenia, zobaczyć pokaz tańców ormiańskich czy posłuchać ormiańskich pieśni. Zaprezentowana zostanie również wystawa fotograficzna „Romski Pstryk” – autorski projekt fotograficzny Marty Kotlarskiej i Małgorzaty Mirgi-Tas, zrealizowany w ramach II edycji programu dla tolerancji „To, co wspólne / to co różne” Fundacji im. S. Batorego. Wystąpi też dziecięcy zespół taneczny „Cikne Roma”. Chętni będą także mogli poznać tajemnice wietnamskiej kuchni, a dzieci i młodzież wziąć udział w autorskich warsztatach „Spotkania z Afryką”. Dla zwiedzających zostaną również otwarte gabinety prezydenta miasta i przewodniczącego rady miasta.

A ponadto...

Jak co roku 5 czerwca odprawiona zostanie msza w intencji krakowian (bazylika oo. Franciszkanów, godz. 10.30). Tego dnia odbędzie się też uroczysta sesja Rady Miasta Krakowa, podczas której medalem Cracoviae Merenti zostanie uhonorowane Radio Kraków.

Tegorocznemu Świętu Miasta będzie również towarzyszyć koncert z cyklu Opera Rara „Juliusz Cezar w Egipcie” Georga Friedricha Haendla. Po raz pierwszy w historii cyklu wokalistom (a wystąpią m.in. Sonia Prina, Maria Grazia Schiavo, David Hansen, Marina de Liso, Nicola Merchesini i Ugo Guagliardo) towarzyszyć będzie krakowski zespół muzyków Capella Cracoviensis prowadzony przez Jana Tomasza Adamusa. O koncercie można przeczytać na str. 17.

Szczegółowy program Święta Miasta już wkrótce na: www.krakow.pl.

Organizowany w ramach Święta Miasta Dzień Otwarty Magistratu (3 czerwca, od godz. 10.30 w budynku i na dziedzińcu Pałacu Wielopolskich) w tym roku odbędzie się pod hasłem „Wielokulturowy Kraków”.

Certyfikowany Kraków

– To nie jest sztuka dla sztuki, to jest dla mieszkańców – powiedział prezydent Krakowa Jacek Majchrowski, odbierając z rąk Grzegorza Grabki, dyrektora Działu Certyfikacji Systemów TÜV Rheinland Polska, certyfikaty potwierdzające wdrożenie systemu zarządzania oraz systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji w Urzędzie Miasta Krakowa. Miasto otrzymało certyfikat ISO 27001, a po raz trzeci odnowiło ISO 9001.

Katarzyna Matonóg

Po raz pierwszy certyfikat ISO 9001 Kraków otrzymał we wrześniu 2006 r. Tym samym funkcjonowanie Urzędu Miasta Krakowa uznano za zgodne z międzynarodowymi standardami zapewniania jakości usług. Otrzymanie certyfikatu ISO 9001 poprzedziła decyzja prezydenta Jacka Majchrowskiego dotycząca wprowadzenia w UMK systemu zarządzania jakością zgodnego z wymaganiami normy ISO 9001:2000. – Wynika-

ło to z przekonania, że celem zarządzania nie jest stabilizacja, lecz zmiana i innowacja zmierzająca do poprawy jakości przy jednoczesnym spełnieniu wymagań określonych w międzynarodowej normie – wspomina prezydent Krakowa. W toku prac nad systemem zarządzania jakością urzędnicy przeszli szkolenia z zakresu normy ISO, a także opracowali podstawowe dokumenty systemowe, m.in. księgę jakości i procedury.

Uzyskanie certyfikatu zgodności Systemu Zarządzania Jakością z wymaganiami normy

ISO 9001:2000 umiejscowiło Urząd Miasta Krakowa w gronie nowoczesnych organizacji mających wysokie standardy zarządzania i potwierdziło właściwą ochronę bezpieczeństwa informacji. Zrealizowanie wytycznych ISO 9001 było możliwe dzięki realizacji w UMK jednego z modułów projektu „Rozwój systemu zarządzania urzędem”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W tym roku po raz pierwszy Kraków otrzymał certyfikat ISO 27001, który potwierdził dostosowanie Urzędu Miasta Krakowa do standardów zarządzania bezpieczeństwem informacji. Uzyskanie certyfikatu poprzedziło wykonanie zadań, które pozwoliły na właściwą ochronę informacji w urzędzie. Wdrożenie systemów zarządzania jakością sprawia, że mieszkańcy obsługiwani są szybciej m.in. dzięki możliwościom korzystania z elektronicznych formularzy i dzienników zapytań, używania kart płatniczych, a także za sprawą nowych systemów informatycznych i systematycznych szkoleń pracowników.

Jeden metr

Jeden metr to tak niewiele. Okazuje się, że taka odległość pojazdu od torowiska pozwala motorniczemu na bezpieczne przejechanie obok zaparkowanego samochodu. Niestety zapomina o tym wielu kierowców parkujących swoje pojazdy tak, że skutecznie zatrzymują one w centrum miasta ruch tramwajów.

Jan Machowski

W tym roku takich sytuacji było już ponad 120. Ze statystyk wynika, że najczęściej do blokady ruchu przez niefrasobliwych kierowców dochodzi na ul. Długiej. Do zatrzymania tramwajów doszło tam aż 61 razy, co spowodowało przerwę w kursowaniu komunikacji na tej ulicy na ponad 20 godzin. Oczywiście najbardziej ucierpieli na tym pasażerowie. Z powodu zablokowanych torowisk nie mogli dojechać tam, dokąd planowali.

Dlatego właśnie na ul. Długiej rozpoczęła się druga edycja akcji „Wystarczy jeden metr”. Kampania edukacyjna potrwa do końca maja. W tym czasie strażnicy miejscy i inspektorzy MPK dbają o to, aby kierowcy prawidłowo parkowali swe pojazdy – rozdają ulotki z informacją, co grozi za zablokowanie przejazdu tramwajom, wystawiają mandaty, pouczają, a w drastycznych przypadkach kierują sprawy do sądu. Trzeba pamiętać, że takie wykroczenie wiąże się dla kierowcy nieprawidłowo

zaparkowanego samochodu ze sporymi opłatami, które mogą przekroczyć tysiąc złotych. Aby parkujący nie mieli wątpliwości, w jaki sposób pozostawiać samochody, ZIKiT odmalował wszystkie linie oddzielające miejsca postojowe od torów i jezdni.

Przypomnijmy, że to już druga edycja akcji „Wystarczy jeden metr”. Dwa lata temu przez cały marzec inspektorzy MPK i strażnicy miejscy również patrolowali rejony, w których najczęściej blokowany jest przejazd, rozdając ulotki, pouczając i nakładając mandaty karne. W efekcie zmniejszyła się liczba takich przypadków. O ile w styczniu i lutym 2010 r. takich blokad było prawie 50, to w marcu jedynie osiem. W sumie samochodowe zawalidrogi zablokowały przejazd tramwajom w tym jednym miesiącu na prawie 170 minut.

Organizatorzy akcji „Wystarczy jeden metr” liczą, że również w tym roku edukowanie kierowców przyniesie efekty. Mimo że kampania informacyjna kończy się za tydzień, zarówno Straż Miejska, jak i MPK zapowiadają, że nadal

będą się bacznie przyglądać miejscom, gdzie dochodzi do najczęstszych blokad.

Ze statystyk wynika, że najczęściej do blokady ruchu przez niefrasobliwych kierowców dochodzi na ul. Długiej

Świętujmy rodzinie!

W niedzielę 27 maja zapraszamy wszystkie rodziny krakowskie do uczestnictwa w Święcie Rodziny Krakowskiej na bulwarze Czerwieńskim.

foto: Joanna Kładam / UNMK

Celem kampanii jest wzmocnienie pozytywnego modelu rodziny jako wielopokoleniowej instytucji

Anna Rak

Impreza rozpocznie się o godzinie 11.00 i potrwa do wieczora, a każdy uczestnik znajdzie coś dla siebie – zarówno ci najmłodsi, jak i nieco starsi. W programie przewidziane są m.in. konkursy i zabawy rodzinne z nagrodami, występy artystyczne, warsztaty plastyczne, rozgrywki sportowe, zabawy cyrkowe, żeglowanie po Wiśle, pokaz psich umiejętności oraz bicie rekordu Guinnessa w budowaniu wieży z naleśników. – Celem wydarzenia jest fantastyczna zabawa familijna, integracja ponadpokoleniowa, wspólne spędzenie wolnego czasu, zdrowa rywalizacja sportowa, w którą zaangażowana jest cała rodzina – mówi pomysłodawczyni imprezy Marzena Paszkot, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Rodziny i Polityki Społecznej

Święto Rodziny Krakowskiej odbywa się w ramach ogólnopolskiej kampanii „Postaw na rodzinę – Kraków stawia na rodzinę!”, do której Gmina Miejska Kraków przystąpiła już po raz trzeci. Celem kampanii jest promowanie wartości rodzinnych, zdrowego stylu życia oraz wzmocnienie pozytywnego modelu rodziny jako wielopokoleniowej instytucji, w której każdy, także najmłodszy jej członek, zajmuje ważne

miejsce. Duży nacisk kładzie się na promowanie odpowiedzialnego rodzicielstwa. Patronat nad kampanią objął Prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski.

Gry, koncerty i konkursy

W organizację święta włączyło się wielu partnerów – miejskie jednostki organizacyjne, domy kultury, stowarzyszenia, fundacje, centra medyczne – którzy dla uczestników imprezy przygotowali różnorodną atrakcję na scenie i poza nią. Będzie zatem okazją do obejrzenia pokazów tanecznych (breakdance, jazz), i posłuchania dobrej muzyki – na scenie pojawi się m.in. chór gospel, a imprezę zakończy koncert Magdaleny Steczkowskiej.

Ciekawie będzie także poza sceną – na bulwarze Czerwieńskim odbędą się m.in. lekcje podstaw żeglowania, pokazy i zajęcia zumbi prowadzone przez klub Infinity Fitness, pokazy pierwszej pomocy, warsztaty cyrkowe i taneczne, zabawy ekologiczne i spor-

towe, loteria fantowa, pokazy sztuczek magicznych czy rejsy po Wiśle Krakowskim Tramwajem Wodnym. Specjalną atrakcją przygotowano dla miłośników klocków lego. W programie zaplanowano także pokaz psich umiejętności w wykonaniu Ośrodka Szkolenia Psów Akcent. Na szczególną uwagę zasługuje gra terenowa „Rodzinny Kraków” przygotowana przez Staromiejskie Centrum Kultury Młodzieży (SCKM), która jest świetną okazją do poznania najciekawszych miejsc w obrębie Starego Miasta i legend z nimi związanych oraz twórczego spędzenie wolnego czasu. Szczegóły gry można znaleźć na stronie: www.sckm.krakow.pl. – Na zwycięzców gry czekają cenne nagrody rzeczowe – zachęca do udziału w zabawie Marzena Paszkot. Jednym z elementów kampanii „Postaw na rodzinę – Kraków stawia na rodzinę!” jest także konkurs fotograficzny „Rodzina w obiektywie – niech się święci” współorganizowany przez SCKM. W niedzielę nastąpi rozstrzygnięcie konkursu oraz wręczenie laureatom nagród ufundowanych przez Nieruchomości Małopolska oraz Specjalistyczne Centrum Medyczne św. Damiana.

Zmierz ciśnienie, oddaj krew

Przez cały dzień uczestnicy imprezy będą mogli skorzystać z otwartych punktów konsultacyjnych prowadzonych przez Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień i Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej, z konsultacji z zakresu poradnictwa zawodowego (CM im. Dr H. Jordana) oraz z porad psychologa (Stowarzyszenie Dobrej Nadziei). Ponadto wszyscy zainteresowani będą mogli wykonać bezpłatne badania (m.in. morfologia, pomiar glukozy, ciśnienia, spirometria, EKG) w punktach Centrum Medycznego Ujastek oraz Specjalistycznego Centrum Medycznego św. Damiana. W tym dniu Regionalne Centrum Krwiodawstwa będzie prowadziło akcję oddawania krwi.

W trakcie święta rodziny wielodzietne (z co najmniej czwórką dzieci) będą mogły także przystąpić do programu Krakowska Karta Rodzinna 4+ oraz uzyskać szczegółowe informacje o projekcie. – Święto Rodziny Krakowskiej to doskonała okazja do wspólnej zabawy. Zapraszamy wszystkie rodziny, które chcą razem spędzić wolny czas. Bogaty program imprezy gwarantuje, iż każdy na pewno znajdzie coś dla siebie – podkreśla pomysłodawczyni obchodów święta.

Organizatorami wydarzenia są Gmina Miejska Kraków oraz Krakowska Caritas, a głównym sponsorem sieć „Biedronka”.

W organizację święta włączyło się wielu partnerów – miejskie jednostki organizacyjne, domy kultury, stowarzyszenia, fundacje, centra medyczne.

Popularne Dni Ziemi

Ledwo przed miesiącem zakończyły się Dni Ziemi, a Kraków szykuje się do kolejnej proekologicznej imprezy. Chodzi o Festiwal Recyklingu, który w tym roku odbędzie się 15 i 16 czerwca, tradycyjnie na krakowskich Błoniach.

Jan Machowski

Mimo że w Krakowie od kilkunastu lat organizowane są wydarzenia stawiające na edukację ekologiczną, zapotrzebowanie na tego rodzaju imprezy nie wydaje się słabnąć. Dowód – tłumy mieszkańców, którzy co roku uczestniczą w organizowanych w naszym mieście akcjach proekologicznych.

Podczas tegorocznych Dni Ziemi jak zwykle największą popularnością cieszyła się Krakowska Wystawa Ekologiczna. Już od bladego świtu tworzyły się kolejki krakowian, którzy chcieli wymienić surowce wtórne, co przełożyło się na rekord zebranych odpadów. – Mieszkańcy przynieśli aż 5,87 t plastikowych butelek, aluminiowych puszek i zużytych baterii. To rekord w kilkuletniej historii tej popularnej akcji – zaznacza Ewa Olszowska-Dej, dyrektor Wydziału Kształtowania Środowiska UMK. Jak zwykle podczas Krakowskiej Wystawy Ekologicznej mieszkańcy mogli się zapoznać z inwestycjami z zakresu ochrony środowiska realizowanymi przez miejskie spółki. Zainteresowaniem cieszył się punkt informacyjny o zmianach, jakie czekają nas w związku z nową ustawą śmieciową. Nie zabrakło akcji sadzenia drzew z udziałem władz

miasta oraz dzieci. Tym razem nowe okazy ambrowców amerykańskich, klonów czerwonych i jarzębów szwedzkich nasadzono w parku Tysiąclecia w Nowej Hucie.

Przed nami kolejne duże wydarzenie o charakterze proekologicznym. Chodzi o Festiwal Recyklingu, który w tym roku odbędzie się 15 i 16 czerwca, tradycyjnie na krakowskich Błoniach, zaraz koło Strefy Fun dla kibiców. Jego ideą jest promowanie zbiórek surowców wtórnych jako szansy na rozsądne i ekologiczne gospodarowanie ograniczonymi surowcami naturalnymi Ziemi. – Najważniejszym ogniwem w procesie recyklingu są ludzie, mieszkańcy naszego miasta, których tą formą gromadzenia odpadów chcemy zainteresować. Zależy nam na udowodnieniu, że poważna tematyka nie wyklucza dobrej zabawy – podkreśla dyrektor Wydziału Kształtowania Środowiska.

Ozdobą tegorocznego Festiwalu Recyklingu będzie z pewnością Drzewo Rozmaitości. Makieta zostanie zbudowana z surowców wtórnych. Autorami projektu pod nazwą „Ile ptaków jest na drzewie” jest młodzież z Domu Kultury Podgórze. Praca okazała się najlepsza podczas konkursu plastycznego, którego wyniki ogłoszono podczas tegorocznych Dni Ziemi.

foto: archiwum Wydziału Kształtowania Środowiska UMK

Podczas Dni Ziemi nie zabrakło akcji sadzenia drzew – tym razem nowe okazy ambrowców amerykańskich, klonów czerwonych i jarzębów szwedzkich nasadzono w parku Tysiąclecia w Nowej Hucie

Tydzień Osób Niepełnosprawnych

Koncert Gienka Loski, prezentacje artystyczne, integracyjne zawody wspinaczkowe czy spływ kajakowo-pontonowy to tylko niektóre wydarzenia w ramach rozpoczynającego się 25 maja XIII Tygodnia Osób Niepełnosprawnych „Kocham Kraków z Wzajemnością”. Inauguracja XIII Tygodnia Osób Niepełnosprawnych „Kocham Kraków z Wzajemnością” rozpocznie się na Rynku Głównym 25 maja o godzinie 11.00. Organizatorzy przygotowali dla uczestników liczne atrakcje, m.in. Integracyjne Zawody Wspinaczkowe (na profesjonalnej ścianie wspinaczkowej rywalizować będą osoby z dysfunkcją narządu wzroku i upośledzeniem umysłowym), plener malarski „Pod niebem Krakowa” i turniej szachowy. Wieczorem odbędzie się koncert Gienka Loski – zwycięzcy I edycji X Factora (19.00). Na 26 maja (sobota) przypadnie Dzień Sportu, w ramach którego odbędą się m.in.: wielki piknik sportowo-rekreacyjny (KS Bronowianka), X Spływ Kajakowo-Pontonowy Wisłą do Tyńca oraz Integracyjne Mistrzostwa Małopolski w Żeglarskim na zalewie Bagry. 27 maja (niedziela) zapraszamy rodziny do klubu jazdy konnej przy ul. Kobierzyńskiej na festyn integracyjny. Dwa dni później będzie okazja do kibicowania uczestnikom mityngu pływackiego olimpiad specjalnych na basenie AWF. 30 maja (środa) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 3 zaprasza na piknik integracyjny „Na zamku królewskim”. Specjalne atrakcje przygotowano dla najmłodszych. To dla nich 31 maja (czwartek) w Parku Jordana odbędzie się Integracyjny Dzień Dziecka. Tydzień Osób Niepełnosprawnych zakończy Integracyjny Festyn Taneczny w Parku Jordana. Tydzień Osób Niepełnosprawnych „Kocham Kraków z Wzajemnością” jest organizowany przez Urząd Miasta Krakowa i Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego przy współpracy organizacji pozarządowych z terenu całej Małopolski. Patronują mu Prezydent Krakowa Jacek Majchrowski i Marszałek Województwa Małopolskiego Marek Sowa. Szczegółowy program jest dostępny na stronie www.krakow.pl/bezbarrier. (JD)

Tramwajem po Wiśle

To już czwarty sezon działalności Krakowskiego Tramwaju Wodnego. Umożliwia zwiedzanie naszego miasta z innej perspektywy i dlatego cieszy się coraz większym powodzeniem.

Jerzy Sasorski*

Największym atutem Krakowskiego Tramwaju Wodnego jest stały rozkład rejsów. Stworzona też została sieć przystanków z ławeczkami dla oczekujących pasażerów, pomostami i tablicami informacyjnymi. To zdecydowanie odróżnia KTW od innych przewoźników.

W tym sezonie można korzystać z dwóch linii tramwaju. Pierwsza, typowo miejska, łączy Salwator z Galerią Kazimierz i ma sześć przystanków: Flisacka, most Dębnicki, most Grunwaldzki, Paulińska, most Kotlarski, Galeria Kazimierz. Na tej linii bilet normalny kosztuje 9 zł, ulgowy – 7 zł, rodzinny – 22 zł a przewóz roweru – 5 zł. Cena biletu rodzinnego nie rośnie przy większej liczbie dzieci podróżujących z rodzicami lub opiekunami. Tramwaj zabiera do 12 osób, a kurs z Galerii Kazimierz do Flisackiej trwa ok. 50 minut.

KTW – od wtorku do niedzieli – o pełnej godzinie, między 10.00 a 19.00, wypływa

spod Galerii Kazimierz (Tarasy Wiślane) i Flisackiej. W poniedziałki obsługiwane są wyłącznie grupy zorganizowane, po uprzedniej rezerwacji u operatora, którym po podpisaniu w 2010 r. trzyletniej umowy z Gminą Miejską Kraków jest firma Admirał Krystian Przewłocki Spółka Jawna.

Największym atutem Krakowskiego Tramwaju Wodnego jest stały rozkład rejsów

foto: archiwum Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie

Miasto nie dopłaca do biletów, ryzyko finansowe przedsięwzięcia ponosi przewoźnik. Projekt „Turystyczny szlak żeglugi śródlądowej na rzece Wiśle w Krakowie”, dzięki któremu uruchomiono Krakowski Tramwaj Wodny i zbudowano dla niego zaplecze w postaci ośmiu przystanków, zakłada także stałe rejsy KTW do Tyńca. Od wtorku do piątku odbywają się one raz dziennie, w samo południe. Tramwaj rozpoczyna rejs z Flisackiej, a o 15.00 wraca spod klasztoru oo. Benedyktynów.

Szczegółowe informacje o Krakowskim Tramwaju Wodnym dostępne są na stronie: www.ktw.krakow.pl.

*rzecznik prasowy Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie

Biegiem przez Rynek

Bieg ProTouch Cracovia INTERRUN 2012 to wydarzenie, które już po raz piąty odbędzie się w Krakowie. 27 maja (niedziela) Rynek Główny opanują biegacze w każdym wieku. Impreza organizowana jest przez Urząd Miasta Krakowa oraz firmę INTERSPORT Polska SA.

Katarzyna Fiedorowicz-Razmus

Każdego roku w biegu CRACOVIA INTERRUN bierze udział kilka tysięcy osób. – Organizując ten bieg, wspólnie stawiamy na dwie rzeczy. Po pierwsze, na promocję biegania wśród dzieci i młodzieży, po drugie, na rozwój aktywności sportowej i zdrowego stylu życia wśród krakowian – mówiła podczas konferencji prasowej Magdalena Sroka – Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa ds. Kultury i Promocji Miasta.

Uczestnicy biegu ProTouch Cracovia INTERRUN 2012 będą mieli do wyboru dwie trasy – dłuższą (10 km) i krótszą (5 km). Dystanse zaplanowane są tak, aby każdy mógł spróbo-

wać swoich sił i dobiec do mety. Punkt startowy będzie się znajdował na Rynku Głównym od strony ulicy Szewskiej i św. Anny, następnie trasa poprowadzi przez Planty, ul. Bernardyńską, bulwarami wiślаныmi, ponownie Plantami do Bramy Floriańskiej i skończy się na płycie Rynku. Każdy uczestnik sam wybiera długość dystansu.

Wszyscy uczestnicy na mecie otrzymają pamiątkowy medal i posiłek regeneracyjny. Użytkownicy w biegu wynik oraz zdjęcie pamiątkowe będzie można obejrzeć na stronie sieci INTERSPORT przez siedem dni od daty biegu. Dla uczestników przewidziane są liczne atrakcje m.in. występy artystyczne i konkursy z nagrodami. Imprezy towarzyszące przygotowano także dla najmłodszych: bieg dla dzieci i mło-

dzieży szkolnej na dystansie 1,2 km i bieg dla przedszkolaków na dystansie 100 m. – Kraków to miasto aktywnych ludzi. Liczę, że po raz kolejny to udowodnimy – podkreślał Artur Mikołajko, prezes INTERSPORT Polska SA.

Rejestracja i sprzedaż pakietów startowych odbywa się w sklepach INTERSPORT w Krakowie (CH Zakopianka i Galeria Krakowska).

Program imprezy:

- 9.00 – otwarcie biura biegu (sprzedaż pakietów, wydawanie chipów startowych)
- 10.30 – start biegu przedszkolaków
- 10.45 – rozgrzewka dla uczniów
- 11.00 – start biegu dla szkół
- 11.40 – rozgrzewka do biegu głównego dla dorosłych
- 11.50 – przemarsz na start biegu
- 12.00 – start biegu ProTouch Cracovia INTERRUN 2012;
- 13.30 – koniec biegu
- 12.00–14.30 – imprezy towarzyszące

Tydzień dobrego kina

Siedem dni festiwalowych, 250 filmów z całego świata, trzy konkursy, dwanaście cykli tematycznych i dwa koncerty. Już w najbliższy poniedziałek rusza Krakowski Festiwal Filmowy, który otworzy wyczekiwana premiera filmu „Marley” Kevina Macdonalda.

foto: archiwum Krakowskiego Festiwalu Filmowego

Krakowski Festiwal Filmowy otworzy wyczekiwana premiera filmu „Marley” Kevina Macdonalda

Agnieszka Osiniak*

Już 52. edycja festiwalu odbędzie się w dniach 28 maja – 3 czerwca w krakowskich kinach Kijów Centrum, w Kinie Pod Baranami, Mikro, Agrafce oraz w nowo pozyskanej na potrzeby filmu i festiwalu Scenie Wyspiańskiego w PWST przy ul. Straszewskiego 21.

Dokumenty z muzyką w roli głównej, biografie muzyków, historie zespołów i nurtów muzycznych, koncerty i sesje nagraniowe od kuchni – to wszystko będziemy mieli okazję zobaczyć w lokalizacji specjalnej festiwalu, czyli w plenerowym Kinie Pod Wawelem oraz w Kinie Pod Baranami, w których zagości popularna sekcja pozakonkursowa festiwalu „Dźwięki muzyki” (wszystkie pokazy w kinie plenerowym będą bezpłatne). – W tej sekcji przedstawimy aż jedenaście tytułów, w tym jeden dwuczęściowy – mówi dyrektor festiwalu Krzysztof Gierat. – Pod Wawelem znajdują się tytuły sporadycznie prezentowane w Polsce na jednorazowych pokazach, a w Kinie Pod Baranami absolutne premiery – dodaje. Dodatkową atrakcją będzie autorski pokaz oryginalnych, wyróżniających się pod względem realizacji teledysków, które zagospodarzą na wielkim ekranie w ramach jubileuszowej 10. Nocy Wideoklipów.

Po mocnym otwarciu w rytmie reggae, w którym weźmie udział laureat Oscara za

„One Day in September” Kevin Macdonald, i plenerowym pokazie najnowszego dokumentu Martina Scorsese „George Harrison. Living in the Material World”, sekcja „Dźwięki muzyki” zabierze nas w podróż po wielu zakątkach i muzyki, i świata. W Jamajce zostaniemy na dłużej z „Uderz we mnie muzyką” („Hit Me with Music”) Miquela Galofré, by chwilę później przenieść się w towarzystwie Miriam Makeby aż do południowej Afryki z „Mama Africa” Miki Kaurismäkiego. Rewelacją może okazać się także „Nie ufaj, nie bój się, nie proś!” („No Trust. No Fear. Ask Nothing”) Petera Rippla, który gromadzi czołówkę wykonawców rosyjskiej pieśni knajackiej i więziennej z charyzmatycznym liderem grupy Leningrad Sergiejem Sznurowem na czele. Projekcji filmu, która odbędzie się w Alchemii, towarzyszyć będzie koncert grupy La Minor, reprezentującej udokumentowany w filmie gatunek muzyczny. W drugim koncercie festiwalowym, który będzie miał miejsce w klubie Pauza, wystąpi laureatka Paszportu Polityki Julia Marcell.

Rewelacją może okazać się film „Nie ufaj, nie bój się, nie proś!” z Sergiejem Sznurowem, charyzmatycznym liderem grupy Leningrad.

52. KRAKOWSKI
FESTIWAL
FILMOWY
52nd KRAKOW
FILM
FESTIVAL

Dla pokazów konkursowych, które od lat skupiają liczną publiczność, organizatorzy przeznaczyli największe kino festiwalowe Kijów Centrum oraz dodatkowo kino Mikro. To właśnie tam będzie okazja do obejrzenia aż 104 tytułów z całego świata biorących udział w przeglądzie, które będą rywalizować o trzy główne nagrody: Złotego Smoka, Złotego Lajkonika i Złoty Róg. Pokazy pozakonkursowe odbywać się będą w Kinie Pod Baranami, w kinie Agrafka oraz w drugiej co wielkości sali kinowej festiwalu – na Scenie Wyspiańskiego w PWST, gdzie zorganizowana zostanie większość seansów festiwalowego bloku „Krakowskie premiery dokumentalne”. Tam będzie miała miejsce także część pokazów sekcji „Laureaci festiwalu” prezentującej filmy, które odniosły międzynarodowy sukces na najważniejszych festiwalach filmowych na świecie.

Kijów Centrum to tradycyjnie główny obiekt festiwalu i właśnie tutaj odbędzie się Gala otwarcia z polską premierą wyczekiwanego „Marleya” Kevina Macdonalda z udziałem reżysera filmu. Kolejne wielkie wieczory w tym miejscu to światowa premiera „Wiery Gran” Marii Zmarz-Koczanowicz oraz ceremonia wręczenia nagrody specjalnej Smoka Smoków, która już 30 maja powędruje do rąk świetnej czeskiej dokumentalistki Heleny Třeštkovej. Następnym wieczorem w kinie Kijów Centrum to świetne „Mieszkanie” („The Flat”) Arnona Goldfinger-

ra, które właśnie rozpoczęło swoją podróż przez najważniejsze festiwale filmowe na świecie. W piątek odbędzie się pokaz specjalny „Wirtualnej wojny” Jacka Bławuta (jedna z niewielu okazji, by zobaczyć film na wielkim ekranie), a w przedostatnim wieczór będzie można podziwiać polską reprezentację w konkursie dokumentalnym. Gala zamknięcia festiwalu z uroczystym wrę-

cenieniem nagród odbędzie się w niedzielę 3 czerwca.

Więcej informacji na stronie internetowej festiwalu: krakowfilmfestival.pl.

*rzecznik prasowy Krakowskiego Festiwalu Filmowego

Debata o pamiętaniu

31 maja minie 70 lat od pierwszego wysiedlenia Żydów z krakowskiego getta. Z tej okazji Aptaeka pod Orłem, oddział Muzeum Historycznego Miasta Krakowa, organizuje otwartą debatę poświęconą tej tematyce.

Wojciech Górny*

W debacie udział wezmą dr Edyta Gawron (Uniwersytet Jagielloński), Janusz Sepioł (senator RP) i Ryszard Kotarba (Instytut Pamięci Narodowej). Debata odbędzie się w 70. rocznicę pierwszego wysiedlenia Żydów z getta krakowskiego, które rozpoczęło się 31 maja i trwało do 8 czerwca 1942 r. W tym czasie Niemcy po raz pierwszy przeprowadzili krwawą selekcję wśród zebranych na pl. Zgody (dzisiaj pl. Bohaterów Getta). Około 600 osób zostało wówczas zamordowanych na ulicach getta, a 7000 jego mieszkańców wywieziono do komór gazowych Bełżca. W tak zwany „krwawy czwartek” (4 czerwca 1942 r.) zginęli m.in. poeta Mordechaj Gebirtig i artysta malarz Abraham Neumann.

Muzeum Historyczne Miasta Krakowa zaprasza do udziału w dyskusji. – Będziemy rozmawiać o formach upamiętniania w Krakowie ofiar Holocaustu, ingerencji pomników w przestrzeń miejską. Spróbujemy odpowiedzieć na pytania o to, czy Holocaust jest naszym dzie-

dzictwem i czy pamięć czasów Zagłady wnosi pozytywne wartości do naszej terażniejszości i przyszłości, czy też może jest tylko przykrym balastem – zapowiadają organizatorzy wyda-

Plac Bohaterów Getta w 2012 r.

foto: Monika Bednarek / MHK

rzenia. Debata jest jednym z elementów promocji powstającej w Aptece pod Orłem nowej wystawy stałej, która zostanie otwarta w marcu 2013 r. w 70. rocznicę likwidacji getta krakowskiego. Nowa wystawa będzie m.in. poruszać problem pamięci o Holocaustu w Krakowie po 1945 r.

Otwarta debata pt. „Pamięć Holocaustu w Krakowie – obciążenie czy przyszłość?” odbędzie się 4 czerwca 2012 r. (poniedziałek) o godz. 18.00 w Aptece pod Orłem (pl. Bohaterów Getta 18). Wstęp na debatę jest wolny.

*pracownik Muzeum Historycznego Miasta Krakowa

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

9 maja

- Powitanie Pucharu Henri Delaunaya – trofeum zwycięzców Mistrzostw Europy UEFA EURO 2012 (pl. Szczepański)

zdjęcia: Wiesław Najbar / UMJK

- Kryterium o Złoty Pierścień Krakowa

10 maja

- XLIV uroczysta sesja Rady Miasta Krakowa

- Inauguracja obchodów 800-lecia Bieżanowa

- Konferencja z okazji 50-lecia pierwszej hemodializy, Teatr im. Juliusza Słowackiego

11 maja

- Spotkanie z członkami Dyrektoriatu ILSE (International Life Saving Federation of Europe)

- Rady Naukowej Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego

12 maja

- Ćwiczenia ratownicze na Wiśle Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Krakowie

15 maja

- Okrągły Stół Edukacyjny
- Uroczyste podpisanie porozumienia dotyczącego poprawy jakości powietrza w Krakowie poprzez ograniczenie niskiej emisji

17 maja

- Uroczystość wręczenia statuetek Honorowej, Złotej i Zielonej Gruszki
- Uroczyste podpisanie porozumienia dotyczącego organizacji w Krakowie Mistrzostw Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn w 2014 r.

Zwycięzać Mimo Wszystko

9 i 10 czerwca krakowski Rynek zatętni radością. Przed nami IX Ogólnopolskie Dni Integracji „Zwycięzać Mimo Wszystko” oraz VIII Festiwal Zaczarowanej Piosenki im. Marka Grechuty.

Małgorzata Wach*

W czasie tych dwóch dni spotykamy się z ludźmi niezwykłymi – mówiła Anna Dymna, otwierając jedną z edycji Ogólnopolskich Dni Integracji. – To oni pokazują nam, osobom zdrowym i sprawnym, jak wspaniała siła drzemie w każdym człowieku. Uczą nas również tego, że w życiu najważniejsze są wyzwania. Odważne i mądre podejmowanie tych wyzwań otwiera przed każdym z nas nowe, nieznane dotąd przestrzenie. Tak to czasami niestety bywa, że człowiek żyje przez wiele, wiele lat i umiera, nie odkrywając tej niezwykłej mocy, ani w sobie, ani w innych. Nie widzi cudów wokół siebie. Tymczasem osoby, które są tu dzisiaj z nami, udowodniły, że jeśli tego zapagniemy, w życiu mogą się dziać cuda najprawdziwsze. To one wiedzą lepiej niż ktokolwiek inny, jak ważny dla każdego z nas jest drugi człowiek. Gdy obok ma się przyjaciela, można zdobyć każdy szczyt, wyjść z każdej ciemności, można nauczyć się na nowo kochać życie – wyjaśniła Dymna.

W czasie Ogólnopolskich Dni Integracji swoje umiejętności prezentują utalentowane wokalnie osoby niepełnosprawne oraz wybitni sportowcy, którzy zmagają się z niepełnosprawnością. Pierwszego dnia, w sobotę (9 czerwca), głównym wydarzeniem imprezy będzie VIII Ogólnopolski Festiwal Zaczarowanej Piosenki im. Marka Grechuty. Do tegorocznej edycji Festiwalu zgłosiło się 213 osób. W Krakowie usłyszemy finałową dwunastkę. Jak co roku uzdolnionym wokalnie osobom niepełnosprawnym towarzyszyć będą gwiazdy. W tym roku udział w festiwalu wezmą: Artur Rojek, zespół Pectus, Ania Wyszconi, Kasia Wilk, Grażyna Łobaszewska i Łukasz Zagrobelny. Koncerty poprowadzą: Anna Dymna, Paweł Królikowski i Zbigniew Zamachowski. Początek festiwalu o 19.30.

Zmagania finalistów – jak co roku – oceni profesjonalne jury. Konkurs rozegrany zostanie w dwóch kategoriach wiekowych: dziecięcej (10–16 lat) oraz w kategorii młodzieży i dorosłych (powyżej 16. roku życia). Zwycięzcy otrzymają Statuetki Zaczarowanego Ptaszka oraz

stypendia, które pomogą im w doskonaleniu umiejętności wokalnych: I miejsce – 24 tys. zł, II – 10 tys. zł, III – 5 tys. zł. Przebieg festiwalowych zmagania relacjonować będzie Program 2 TVP.

W niedzielę (10 czerwca) płyta Rynku Głównego zamieni się w arenę zmagania sportowców: m.in. koszykarzy, siatkarzy, piłkarzy i rugbyistów. Pokazy sportowe rozpoczną się o godzinie 11.00. O 13.15 odbędzie się mecz siatkówki niepełnosprawni sportowcy kontra gwiazdy. W tym roku drużynę gwiazd reprezentować będą aktorzy serialu „Julia” emitowanego w TVN (m.in. Julia Rosnowska, Krystian Wieczorek, Ewa Kaim i Grzegorz Mielczarek). Mecz będą komentować Artur Szulc oraz Krzysztof Głombowicz.

O 21.00 odbędzie się koncert „Razem Mimo Wszystko”, którego celem jest promowanie organizacji pozarządowych. W tym roku na Rynek zaprezentują się: Podkarpackie Hospicjum dla Dzieci, Centrum Niezależnego Życia „Saj-

gon”, Fundacja Ama Canem, Komitet Pomocy dla Zwierząt „Przystań ocalenie”, Stowarzyszenie Osób Dotkniętych Chorobą Huntingtona, Stowarzyszenie Otwarte Drzwi i Studio Integracji. Prezentacjom poszczególnych organizacji towarzyszyć będą występy gwiazd m.in. Moniki Kuszyńskiej wraz z chórem z programu „Bitwa na głosy” emitowanego przez TVP 2, Haliny Mlynkovej, Andrzeja Piasecznego, Roberta Janowskiego i Adama Nowaka. Koncert poprowadzą Anna Dymna i Piotr Polk.

– Jeśli potrafisz o czymś marzyć, to potrafisz także tego dokonać – powiedziała Anna Dymna na zakończenie ubiegłorocznych Dni Integracji, cytując słowa Walta Disneya. A potem dodała: – My potrafimy marzyć. Jeśli będziemy razem, nasze marzenia się spełnią i zamienią się w rzeczywistość! Bądźcie z nami pełni marzeń!

Organizatorem Ogólnopolskich Dni Integracji „Zwycięzać Mimo Wszystko” jest Fundacja Anny Dymnej „Mimo Wszystko”, ale przygotowanie tak dużego przedsięwzięcia nie byłoby możliwe, gdyby nie życzliwość i zaangażowanie władz miasta Krakowa, policji, straży pożarnej, wojska, straży miejskiej, pogotowia ratunkowego, sanepidu oraz setek wolontariuszy i pracowników krakowskich urzędów i instytucji. Patronat Honorowy nad projektem sprawuje Prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski. Więcej informacji na stronach: www.mimo-wszystko.org i www.zaczarowana.pl.

*specjalista ds. PR Fundacji Anny Dymnej „Mimo Wszystko”

Anna Dymna i Zbigniew Zamachowski z uczestnikami VII edycji Festiwalu Zaczarowanej Piosenki

Srebra Edynburga

„Srebra Edynburga” to wystawa wyrobów nowoczesnego szkockiego złotnictwa, która już za kilka dni zagości w Krakowie. Składa się ona z dwóch znakomitych kolekcji. Jedna z nich, zatytułowana „Silver of the stars”, jest efektem współpracy dziesięciu osobistości, m.in. Seana Connery’ego i Ewana McGregora, oraz dziesięciorga najznamienitszych szkockich złotników.

Źródło: Archiwum Stowarzyszenia Złotników w Edynburgu

Zestaw kawowy Ewana McGregora ma przypominać wyprawę motocyklową dookoła świata, którą aktor odbył w 2004 r.

Agneszka Krawczuk

Zadaniem każdej z par było stworzenie naczyń, które powinny zarówno być funkcjonalne, jak i oddawać osobowość gwiazdy. Efekty pracy złotników i znanych osobistości złożyły się na kolekcję, którą od 30 maja będzie można oglądać w Pałacu Krzysztofora. Ekspozycje prezentowane są na tle dowcipnych zdjęć Alistaira Devine’a oraz opisane krótką historią związaną z powstawaniem naczyń, dzięki której można poznać znane postacie z całkiem innej perspektywy.

Gwiazdy tworzą

Na wystawie można podziwiać m.in. parę tradycyjnych celtyckich naczyń quach, których złożone wnętrza cudownie odbiłoby bursztynową barwę whisky. Srebrne czarki udekorowane są motywem jabłka. Wybór takiego ornamentu

nie był dziełem przypadku. Jabłko jest dla Szkotów symbolem mądrości, zaspokajania głodu wiedzy, co pozwoliło przetrwać ich kulturze. Michael Lloyd, złotnik, spod którego ręki wyszły naczynia dla Seana Connery’ego, użył motywu jabłka, chcąc podkreślić zaangażowanie słynnego aktora w działalność dobroczynną wspierającą edukację.

Czajnik do parzenia herbaty zaprojektowany dla szkockiej piosenkarki Lulu nie ma uchwytów, w związku z czym osoba nalewająca herbatę zmuszona jest trzymać go w obu dłoniach, tak by nalewanie z niego przypominało japoński rytuał herbaciany, którym zafascynowana jest artystka. Aby uniknąć oparzenia, a zarazem otrzymać gorący napój, potrzebna była idealna izolacja termiczna, w uzyskaniu której pomogli inżynierzy.

Zestaw kawowy Ewana McGregora ma przypominać wyprawę motocyklową dookoła świata,

którą aktor odbył w 2004 r. Zestaw, ciężki i typowo męski, składa się z dzbanka na kawę, kubka i dzbanuszka na śmietankę. Naczynia wykonane z kutego srebra połączone są nitami z rączkami motocyklowymi pełniącymi tu funkcję uchwytów.

Kolejny przedmiot, kielich do absyntu zaprojektowany dla Alexandra McQuinna, kojarzy się ze średniowiecznymi pucharami biesiadnymi. Odlany ze srebra waży ponad dwa i pół kilograma i ozdobiony jest dwiema twarzami wyrażającymi przeciwstawne emocje. Prawdopodobnie jest to nawiązanie do nagłych zmian nastroju charakterystycznych dla osób pijących absynt.

Zestaw stworzony dla szkockiego pisarza lana Rankina służy do picia irn bru, typowo szkockiego napoju. Projekt ma nawiązywać do szkockiej architektury i przeszłości przemysłowej Szkocji. John Creed, złotnik, który wykonał zestaw dla lana, zawsze przejawiał zainteresowanie tworzeniem wyrobów złotniczych kojarzących się z architekturą.

Zastawa dla VIP-ów

Druga część kolekcji „Millenium Collection for the Bute House” to srebrna zastawa stołowa do oficjalnej rezydencji premiera rządu szkockiego. Powstała ona z okazji nadejścia nowego millenium oraz pierwszego po 300 latach posiedzenia szkockiego parlamentu. Kolekcja ta jest uznawana za jedną z najpiękniejszych w Szkocji, ma też zastosowanie praktyczne – szkocki rząd używa jej, podejmując VIP-ów z całego świata. Zastawa została zamówiona przez Zrzeszenie Edynburskich Złotników i wykonana przez czołwkę mistrzów tego rzemiosła. Zrzeszenie zostało założone w połowie XV w. Obecnie zajmuje się zarządzaniem Edynburskim Biurem Probiernym oraz promowaniem szkockiego wzornictwa i nowych technik złotniczych zarówno na terenie Wielkiej Brytanii, jak i poza jej granicami. Zrzeszenie wspiera także dwie instytucje charytatywne: Silver of the Stars i The Scottish Goldsmiths’ Trust, które promują dziedzictwo szkockich złotników.

Wystawa była już pokazywana w czasie światowego tournée od stycznia 2007 r. do kwietnia 2008 r. w Londynie, Nowym Jorku, Sankt Petersburgu, Pekinie, Kioto i Edynburgu, a także w latach 2009–2010 m.in. w San Francisco i Calgary.

Kraków gości wystawę jako pierwsze miasto na jej europejskiej trasie. Następne miejsca ekspozycji to Dania i Hiszpania. W Krakowie kolekcja prezentowana będzie w oddziale Muzeum Historycznego Miasta Krakowa, Pałac Krzysztofora, Rynek Główny 35, od 30 maja do 29 lipca 2012 r., w godzinach 10.00–17.30, od środy do niedzieli. Wernisaż wystawy odbędzie się 29 maja o godzinie 12.00.

Opera Rara po raz drugi

Już 6 czerwca o godzinie 20.00 w Teatrze im. J. Słowackiego odbędzie się drugi w tym roku koncert z cyklu Opera Rara „Juliusz Cezar w Egipcie” Georga Friedricha Haendla. Po raz pierwszy w historii cyklu wokalistom towarzyszyć będzie krakowski zespół muzyków Capella Cracoviensis prowadzony przez Jana Tomasza Adamusa.

■ Karolina Grysiak

Juliusz Cezar w Egipcie” Georga Friedricha Haendla to *dramma per musica* w trzech aktach. Utwór został oparty na librecie Nicoli Francesca Hayma według Giacomina Francesca Bussaniego. Prapremiera miała miejsce w londyńskim King’s Theatre 20 lutego 1724 r. Bohaterami opery są: Juliusz Cezar (alt), żona Pompejusza Kornelia (alt), jej syn Sekstus (sopran), król Egiptu Ptolomeusz (alt), generał jego wojsk Achillas (bas), jego siostra Kleopatra (sopran), jej powiernik Nireus (alt) oraz Curio (bas). „Juliusz Cezar” to najsłynniejsza opera Haendla. Została przedstawiona londyńskiej publiczności z wielkim powodzeniem 13 razy. W 1724 r. miała miejsce prywatna premiera francuska (w domu Pierre’a Crozata), rok później odbyły się londyńskie wznowienie i premiera niemiecka. Do 1737 r. opera została zagrana kilkadziesiąt razy.

Współczesne wznowienie miało miejsce w 1922 r. i od tego czasu dzieło nie schodzi

z afisza licznych teatrów operowych na całym świecie. Pierwsze wystawienie utworu z towarzyszeniem instrumentów historycznych miało miejsce dopiero w 1977 r.

W Krakowie dojdzie do niezwykłego połączenia – zespołu Capella Cracoviensis, stanowiącego polską wizytówkę muzyki dawnej, ze światowej sławy wokalistami, wśród których znaleźli się m.in. Sonia Prina, Maria Grazia Schiavo, David Hansen, Marina de Liso, Nicola Marchesini i Ugo Guagliardo.

Bilety na drugi w tym roku koncert z cyklu Opera Rara można kupić za pośrednictwem strony internetowej www.eventim.pl oraz w trzech punktach sieci informacji miejskiej InfoKraków: przy ul. św. Jana 2, w Pawilonie Wyspiańskiego (pl. Wszystkich Świętych 2) i w Centrum Obsługi Ruchu Turystycznego (ul. Powiśle 11). Bilety do I strefy kosztują 120 zł (bilet ulgowy) i 180 zł (bilet normalny), a do II strefy 100 i 150 zł. Więcej o koncercie i cyklu Opera Rara na stronie: www.operarara.pl.

for: Thor Florestein Photo

Po raz pierwszy w historii cyklu wokalistom towarzyszyć będzie krakowski zespół muzyków Capella Cracoviensis prowadzony przez Jana Tomasza Adamusa

Gwiazdy w Kinie Pod Baranami

Ray Costa, Elliot Goldenthal, Nancy Knutsen czy przedstawiciele studia filmowego Constantin to tylko niektóre filmowe sławy, które spotkają się z publicznością podczas Akademii Filmowych – otwartych spotkań organizowanych w ramach 5. edycji Festiwalu Muzyki Filmowej w Krakowie.

– Akademie stały się integralną częścią FMF – podkreśla Izabela Helbin, dyrektor Krakowskiego Biura Festiwalowego, które wraz z radiem RMF Classic organizuje festiwal. – To jedyna okazja spotkania się z najwybitniejszymi postaciami z branży filmowej i zajrzenia za kulis powstawania muzyki tworzonej na potrzeby wielkiego ekranu – podkreśla. W tym roku na trzy festiwalowe dni do Krakowa zjedzie prawdziwa śmietanka filmowego świata.

24 maja Ray Costa – założyciel i prezes Costa Communications, uznawanej w Hollywood za najważniejszą firmę public relations w branży, przybliży strategię kampanii oscarowych: podpowie, jak z nazwiska stworzyć markę, oraz wyjaśni, na czym polega sztuka pisania porównujących historii.

W piątek (25 maja) miłośników filmu i muzyki filmowej czekają dwa spotkania. Pierwsze, zatytułowane „Muzyka filmowa i fenomen społeczności fanów muzyki filmowej” rozpocznie się o godzinie 12.00, a drugie pt. „Biomechaniczna Symfonia – wokół kultowej sagi Obcy”, z udziałem m.in. nagrodzonego Oscarem Elliota Goldenthala – dwie godziny później. Na ostatni dzień festiwalu (26 maja) zaplanowano aż trzy spotkania. O godzinie 11.00 w Międzynarodowym Centrum Kultury rozpocznie się debata pt.

„Pachnidło: Historia Mordercy – od powieści Patricka Süskinda do wyboru lokacji scenariuszowych” z udziałem członków zespołu studia Constantin z Monachium, reżysera filmu Toma Tykwera, producentki Christiny Rothe oraz kompozytora Reinholda Heila. O godzinie 13.00 w Kinie Pod Baranami odbędzie się dyskusja „Kulis sukcesu wielkich kompozytorów muzyki filmowej”. O 16.00 podczas spotkania pt. „Taymor & Goldenthal – Sztuka Współpracy” będzie okazja do rozmowy z reżyserką Julie Taymor oraz kompozytorem Elliotem Goldentalem.

Szczegółowy program Akademii dostępny na stronie: www.fmf.fm. (KG)

Nie zabierajcie narządów do nieba

Nietypowy przebieg miało spotkanie Komisji Zdrowia, Profilaktyki oraz Uzdrowiskowej. W jego trakcie uczniowie krakowskich liceów i członkowie komisji mogli dowiedzieć się prawie wszystkiego o transplantacji narządów. „Transplantacja – dar życia” – konferencję pod takim tytułem zorganizował i prowadził przewodniczący komisji Jerzy Friediger.

foto: Magdalena Bartlewicz / UMK

Transplantacje to niewątpliwie dar życia. O tym była mowa na nietypowym posiedzeniu Komisji Zdrowia, Profilaktyki oraz Uzdrowiskowej

Magdalena Bartlewicz

Konferencja skierowana była do młodzieży. – Jeżeli chcemy zmienić stereotypy myślenia o leczeniu i profilaktyce, to do nich właśnie musimy kierować działania edukacyjne. Nie zmienimy przekonań ich rodziców. Dlatego w konferencji zgodzili się wziąć udział najwybitniejsi specjaliści w Polsce, którym jeszcze raz za to dziękuję. Tematów, w których edukacja społeczeństwa jest konieczna, mamy jeszcze wiele. Trzeba ją zaczynać od młodzieży. Dlatego mam nadzieję, że była to pierwsza konferencja rozpoczynająca cykl działań edukacyjnych w sprawach zdrowotnych. Oby jak najszerzy – mówił Jerzy Friediger.

Było niewątpliwie ciekawie. Prof. dr hab. Aleksander Skotnicki, kierownik Katedry i Kliniki Hematologii CMUJ obrazowo opowiadał młodym ludziom o tym, że chory szpik kostny można porównać do fabryki, która przestaje działać. Zaczepiał ich, prowokował do myślenia. Profe-

sor Skotnicki mówił również o tym, że w wypadku przeszczepów szpiku kostnego o efektach można mówić dopiero po jakimś czasie.

Cenne 4,5 godziny

Natomiast prof. dr hab. Jerzy Sadowski, kierownik Kliniki Chirurgii Serca, Naczyń i Transplantologii CMUJ mówił o tym, jak bardzo spadła liczba przeszczepów. W ciągu 24 lat w klinice, którą kieruje obecnie prof. Jerzy Sadowski, przeprowadzono 500 transplantacji serca. W latach 1997–1998 dokonywano nawet 70 przeszczepów rocznie. W roku 2012 przeprowadzono ich zaledwie trzy. Rocznie w całej Polsce wykonuje się około 100 takich

Według polskiego prawa każda osoba zmarła może być potencjalnym dawcą tkanek i narządów do przeszczepienia, jeśli za życia nie zgłosiła sprzeciwu do Centralnego Rejestru Sprzeciwów. Więcej o transplantacjach oraz oświadczeniu woli, które wypełnić może każdy z nas, można znaleźć na stronie Poltransplantu: <http://www.poltransplant.org.pl>.

operacji. Na niewydolność serca choruje w Polsce 2 proc. populacji (3/4 miliona osób). Profesor Sadowski opisał szczegółowo drogę, jaką serce pobrane od dawcy w Poznaniu pokonuje do biocy, który czeka na nie w Klinice Chirurgii Serca, Naczyń i Transplantologii CMUJ w Krakowie. A ma na to zaledwie 4,5 godziny. Spadek liczby przeszczepów zauważany jest również na całym świecie. W ostatnich latach dokonano ich ok. 4000 – mówił prof. Jerzy Sadowski.

Dr Piotr Przybyłowski, konsultant województwa małopolskiego w dziedzinie transplantologii opowiadał o historii transplantologii w Polsce i na świecie. Po raz pierwszy nerkę pomiędzy bliźniakami przeszczepiono w 1954 r., w Polsce stało się to dwa lata później. Badania nad możliwościami transplantacji narządów rozpoczęto w latach 30. XX wieku, przerwano je z powodu wojny. Piotr Przybyłowski przytoczył też używany nie tylko w USA slogan: „Nie zabierajcie narządów do nieba. Niebiosa wiedzą, że są one potrzebne na ziemi.”

Religie mówią „tak”

Ojciec dr Jerzy Brusilo z Instytutu Bioetyki Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II udowodnił, że wszystkie religie świata są przychylnie transplantacji. I tak buddyzm

zachęca do ofiarowywania narządów i podkreśla heroizm ofiarodawców. Hinduizm również dopuszcza możliwość przeszczepu, ale pod warunkiem zgody dawcy za życia. Reformowani Żydzi uważają, że jest to wręcz nakaz. Chrześcijaństwo również akceptują przeszczepianie narządów jako praktykę miłości bliźniego. Na koniec swojego wykładu o Jerzy Brusilo pokazał młodzieży licealnej sugestywny plakat, na którym stojący tyłem mężczyzna trzyma ręce na biodrach.

Napis na plakacie głosi: „Nie bądź sknerą, podziel się nerą”.

Jeśli chcemy zmienić stereotypy myślenia o leczeniu i profilaktyce, to działania edukacyjne musimy kierować do młodzieży. Przekonań ich rodziców już nie zmienimy.

To oni zbudowali Kraków!

Uroczyste sesje Rady Miasta Krakowa służą upamiętnieniu szczególnie ważnych dat, wydarzeń, zasłużonych instytucji. Takiej uroczystości mury Pałacu Wielopolskich nie widziały jednak już od dawna. Swoje pięćsetlecie obchodził Małopolski Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców Budowlanych w Krakowie.

Jan Bińczycki

Datę uroczystości udało się zaplanować z niespotykaną precyzją. Odbyła się bowiem 10 maja, dokładnie w 500. rocznicę zatwierdzenia przez Radę Miasta Krakowa statutu organizacji i wydania zezwolenia murarzom i kamieniarzom na pracę, osiedlanie się i zrzeszanie w mieście. Pochodzący z 1512 r. dokument był punktem odniesienia dla zabierających głos tego dnia przedstawicieli branż budowlanych i samorządu.

– Gdy 10 maja 1512 r. nasi prześwietni poprzędnicy na stanowisku rajców Krakowa podjęli decyzję o powołaniu cechów murarzy i kamieniarzy, być może nie wiedzieli, jak wielkie znaczenie będzie mieć ich decyzja – mówił Bogusław Kośmider, przewodniczący RMK. Nie wiedzieli, że oto inicjują powstanie samorządów zawodowych, instytucji, które mają kapitalny wkład w rozwój podwawelskiej gospodarki oraz innych dziedzin, bo przecież jego członkowie wylaniali ze swego grona architekta miejskiego, dbali o ład urbanistyczny i podjęli się obrony baszty Legackiej – dodał Bogusław Kośmider, podkreślając wkład budowniczych w rozwój Krakowa.

Cech otrzymał srebrny medal Cracoviae Merenti – najwyższe miejskie odznaczenie. W uzasadnieniu podjętej jednogłośnie uchwały napisano: „Dokładnie 500 lat temu 10 maja 1512 r. rada miejska wydała spisany po łacinie statut i zezwoliła murarzom i kamieniarzom pracującym już w Krakowie lub pragnącym się tu osiedlić na założenie cechu. Motywy, które kierowały radą, są wyraźnie podane w dokumencie: fachowe umiejętności murarzy i kamieniarzy krakowskich, szkolenie adeptów sztuki budowlanej, uściślenie form organizacyjnych krakowskich zakładów budowlanych.

Obecnie Małopolski Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców Budowlanych, nawiązując do chlubnych tradycji rzemiosła średniowiecznego, pielęgnuje dobre dawne zwyczaje, czuwa nad rzetelnością wykonawstwa prac budowlanych,

których podejmują się bracia cechowi, pielęgnuje dobre rozwiązania w działalności gospodarczej, stoi na straży etosu i etyki zawodowej swoich członków. Zaangażowanie tej cenionej organizacji w życie naszego miasta i jej ogromna rola w rozwoju przedsiębiorczości mają nieoceniony wpływ na dzisiejszy obraz Krakowa”.

– Chciałbym, by medal Cracoviae Merenti był nie tylko wyrazem naszego uznania za dotychczasową działalność Cechu Rzemieślników i Przedsiębiorców Budowlanych, lecz także oznaczał wiarę w przyszłość i dalszą współpracę. Nie byłoby Krakowa bez jego budowniczych, którzy towarzyszyli nam przez całą historię. Dzisiejsza uroczysta sesja Rady Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa jest więc świę-

tem cechu budowniczych i samorządu, bo te dwie organizacje od zawsze ściśle ze sobą współpracowały – mówił Bogusław Kośmider.

Do historii odwoływał się także prezydent Krakowa Jacek Majchrowski, przypominając realia pracy dawnych mistrzów rzemieślniczych i ich bezpardonową walkę z partaczami, pracującymi bez zezwolenia i niebędącymi członkami cechu.

Głos zabrał też starszy cechu, a zarazem wieloletni radny Krakowa Janusz Chwajoł, który w obecnej kadencji przewodniczy Komisji Miennia i Przedsiębiorczości RMK. Mówił o zaletach pracy rzemieślniczej, o tradycjach przekazywanych z ojca na syna i branżowej etyce.

Rozmawiano jednak nie tylko o wielkiej przeszłości, lecz także o współczesnych problemach. Jerzy Bartnik, prezes Związku Rzemiosła Polskiego, wspominał o kłopotach, które przeżywają obecnie środowiska rzemieślników, i wyraził życzenie, by tradycyjne profesje objęte były tak szeroką ochroną jak w krajach Europy Zachodniej.

W drugiej części obchodów jubileuszu, po prezentacji krótkiego filmu o pracy i oczekiwaniach rzemieślników oraz przedsiębiorców budowlanych, a także po występie Zespołu Pieśni i Tańca Małe Słowianki, wręczono odznaczenia z okazji jubileuszu 500-lecia Małopolskiego Cechu Rzemieślników i Przedsiębiorców Budowlanych.

Uroczysta sesja RMK. W roli głównej Małopolski Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców Budowlanych w Krakowie

Po dziesięciokroć dyktando

Jubileuszowa, X edycja konkursu dla gimnazjalistów „Podgórskie Dyktando” odbyła się 18 maja w gimnazjum nr 35. Wydarzenie patronatem objął m.in. dwutygodnik miejski „KRAKÓW.PL”.

Jan Bińczycki

Finał konkursu odbędzie się w piątek, 25 maja o godzinie 11.00 w Sali im. Marynowskiego (Rynek Podgórski). Organizatorzy zaplanowali na ten dzień uroczyste zakończenie konkursu i wręczenie nagród. Jubileuszowa edycja odbywa się pod hasłem „Dziesięć lat minęło”. Skąd pomysł na dyktando w Podgórzu?

– Zaczęło się od konkursu szkolnego w gimnazjum nr 35 im. Zofii Chrzanowskiej. Powstał z inicjatywy pań Barbary Nędzy i Marii Fortuny, nauczycielek języka polskiego. Później przyłączały się kolejne szkoły z Dzielnicy XIII. Teraz adresujemy go do wszystkich dzielnic podgórskich. Liczymy, że w tej edycji w szranki z ortografią stanie jeszcze więcej uczniów niż rok temu. Zaprośiliśmy też reprezentacje rad dzielnic, ale nie wiemy, czy znajdą się odważni – mówi Aurelia Czerwińska-Pacura, zastępcza Przewodniczącego Zarządu i Rady Dzielnicy XIII Podgórze.

Podgórskie dyktando nie służą tylko doskonaleniu znajomości ortografii. Co roku tekst

dobierany jest tak, by był ciekawy, a jednocześnie dotyczył jakiegoś fragmentu naszej historii. W zeszłym roku gimnazjaliści zajmowali się dwudziestolecie dzielnic, a w tym – historią pl. Bohaterów Getta. Z okazji okrągłej rocznicy organizatorzy konkursu planują wydanie publikacji zbierającej dotychczasowe dyktanda i krzyżówki ortograficzne oraz informacje o kolejnych edycjach imprezy.

Uczestnicy ubiegłorocznych zmagani z ortografią

foto: archiwum M. Fortuny-Sabot

Kalendarium Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa i wiceprzewodniczących

9 maja

- Uroczysty dzień z Pucharem Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 „Trophy Tour”, plac Szczepański (zaproszenie: Prezydent Miasta Krakowa)

10 maja

- Posiedzenie Komisji Medalu Honorowego za Zasługi dla Województwa Małopolskiego, Urząd Marszałkowski (zaproszenie: Marszałek Województwa Małopolskiego)
- Uroczysta inauguracja obchodów 800-lecia Bieżanowa, ul. ks. J. Popiełuszki 36 (zaproszenie: Komitet Organizacyjny Obchodów 800-lecia Bieżanowa)
- Spotkanie Członków Stowarzyszenia Korporacji Absolwentów UEK, Kraków (zaproszenie: Korporacja Absolwentów Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie)

13 maja

- XXXIX Memoriał im. mjr. Adama Królikiewicza, ul. Kobierzyńska 175a. Patronat honorowy

przewodniczącego Rady Miasta Krakowa Bogusława Kośmidera (zaproszenie: Prezes Krakowskiego Klubu Jazdy Konnej)

- Uroczyste wręczenie nagród dla zwycięskich drużyn – uczestników I Międzynarodowego Harcerskiego Turnieju Piłkarskiego Scout CUP, ul. Strąkowa 3a. Patronat Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa (zaproszenie: Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Krakowska im. T. Kościuszki)

14 maja

- Finał konkursu historycznego „Czy znasz Kraków”, Rynek Główny 35 (zaproszenie: Centrum Młodzieży im. Dr. H. Jordana oraz Muzeum Historyczne Miasta Krakowa)
- Uroczystość wręczenia Nagrody im. Erazma i Anny Jerzmanowskich prof. Adamowi Bielańskiemu, Wawel (zaproszenie: Prezes PAU oraz Marszałek Województwa Małopolskiego)

15 maja

- Posiedzenie Porozumienia na Rzecz Rozwo-

ju Przedsiębiorczości w Krakowie, ul. Bracka 1 (zaproszenie: Przewodniczący Porozumienia na Rzecz Rozwoju Przedsiębiorczości w Krakowie)

17 maja

- Polsko-tajskie seminarium „Gem Trade Session”, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, Rynek Główny 35. Patronat Przewodniczącego RMK (zaproszenie: Stowarzyszenie Na Rzecz Wolnego Handlu)
- Uroczyste otwarcie Rodzinnego Domu Dziecka (zaproszenie: Fundacja BUMA im. Jacka i Piotra Michalskich oraz Stowarzyszenie Rodzin Adopcyjnych i Zastępczych „Pro Familia”)

22 maja

- Odsłonięcie tablicy na pomniku przy ul. Szerokiej (Szare Szeregi – pluton „Alicja”), ul. Szeroka (zaproszenie: Stowarzyszenie Szarych Szeregów, oddział w Krakowie)

800 lat i więcej Bieżanowa

Kraków to nie tylko Rynek, Planty i Kazimierz. 10 maja rozpoczęły się obchody 800-lecia Bieżanowa. Czy po zakończeniu roku jubileuszowego część dzielnicy XII stanie się równie popularna i rozpoznawalna, jak Podgórze i Nowa Huta?

Jan Bińczycki

Do niedawna w Dworze Czeczów mieścił się PRL-owski z ducha i pochodzenia dom dziecka. Po remontach i adaptacji na potrzeby domu kultury wywołuje tylko radosne skojarzenia. To tu odbyła się uroczystość.

– Remont zawdzięczamy prezydentowi Majchrowskiemu. W czasie uroczystości otwarcia obchodów żartował, że na 750 lecie Krakowa odnowiono zabytek na 800-lecie Bieżanowa – mówi Anna Mroczek, radna Miasta Krakowa i członkini Komitetu Organizacji Obchodów 800-lecia Bieżanowa.

Garść dat i faktów

Bieżanów to nazwa dzierżawcza, pochodzi od nazwy osobowej Bieźan, w staropolszczyźnie oznaczającej zbiega. Pierwszy zapis na temat tej okolicy pochodzi z 1212 r. Jest to dokument testamentowy. Bieżanów występuje tu pod łacińską nazwą Besanouno. W 1422 r. powstała parafia, wzniesiono kościół pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Marii Panny. W roku 1464 Kazimierz IV Jagiellończyk na prośbę kapituły ustanowił magdeburskie prawo urbanistyczne. Wytyczono wówczas centrum zabudowy o układzie osiowym z zagrodami po dwóch stronach wydłużonego placu, zlokalizowane nad rzeką Serafą, w okolicach dzisiejszej ul. Lipowskiego.

Najstarszym zachowanym zabytkiem Bieżanowa jest XVII-wieczny kościół ufundowany w 1636 r. przez księdza Jana Foxa, który ofiarował na ten cel cały swój majątek. Pierwszy rozbiór Polski w 1772 r. oderwał Bieżanów od pobliskiego Krakowa. Wieś znalazła się pod panowaniem austriackim. W latach 1809–1815 Bieżanów należał do Księstwa Warszawskiego, następnie wrócił do Austriaków. W 1846 r. w Bieżanowie rozegrał się jeden z epizodów rabacji galicyjskiej. Skończył się bezkrwawo. Oddział chłopów oblegających dom ks. Stanisława Osuchowskiego wycofał się bez walki po przybyciu oddziału wielickiej straży granicznej.

Ważnym wydarzeniem dla rozwoju całej okolicy była budowa linii kolejowej Kraków–Dębica w 1856 r. 20 lutego odbył się inauguracyjny przejazd. Linia Bieżanów–Wieliczka powstała rok później.

Przez Bieżanów przetoczył się front I wojny światowej. Władze austriackie zburzyły wieżę tutejszego kościoła, by w razie odwrotu pozbawić wroga dogodnego punktu obserwacyjnego. W 1914 r. wojska rosyjskie ostrzeliwały zabudowania twierdzy Kraków ze wzgórz Boguckich. W 1918 r. na przełomie października i listopada Bieżanów został wyzwolony przez działającą w okolicy komórkę Polskiej Organizacji Wojskowej. O wojennych losach przypomina odsłonięty w 1934 r. pomnik poświęcony pamięci mieszkańców Bieżanowa.

II wojna światowa też zebrała w Bieżanowie swoje żniwo. Już w 1939 r. Niemcy zbombardowali tutejsze węzły kolejowe, a w 1942 r. zorganizowali Julag III – filię obozu pracy Płaszów.

W 1973 r. wieś została włączona do Krakowa, administracyjnie przypisano ją do Podgórza. Od

1991 r. wraz z pobliskim Prokocimem wchodzi w skład Dzielnicy XII Bieżanów-Prokocim.

Jest co odkrywać!

Czy lokalne organizacje i środowiska miłośników historii sprawią, że ta część Krakowa wzbudzi większe zainteresowanie, że odrodzi się „bieżanowska tożsamość”? Jak rozpropagować osiemsetletnie dziedzictwo?

– Bieżanów jest o wiele starszy – z dumą podkreśla radna Barbara Mroczek. – W czasie prac archeologicznych przy budowie obwodnicy znaleziono tu narzędzie sprzed 70 tys. lat. Wykopano także garnki szacowane na 2–3 tys. lat. Tegoroczny jubileusz to nie pierwsza tego typu inicjatywa. Niebawem zorganizowane zostaną już XIX Dni Bieżanowa. Od kilku lat odbywają się obchody 11 listopada, spotkania oplatkowe, Dwór Czeczów ma bogaty i atrakcyjny program dla młodzieży i dorosłych. Krakowian z innych dzielnic zapraszamy 26 i 27 maja na Dni Bieżanowa. Będzie mnóstwo atrakcji, zwłaszcza dla najmłodszych – zachęca radna Anna Mroczek.

Członkowie komitetu promują swoje przedsięwzięcie hasłami: „Zabierz mnie do Bieżanowa” i „Odkryjmy 800 lat Bieżanowa”.

– A jest co poznawać. Pozwolę sobie zaznaczyć, że to nie tylko święto naszych tradycji, lecz także lokalnego patriotyzmu, społecznego zaangażowania i sąsiedzkich więzi. Oby więcej było takich spotkań w całym mieście! – mówił Bogusław Kośmider, przewodniczący Rady Miasta Krakowa w czasie inauguracji obchodów.

Więcej informacji oraz plan obchodów można znaleźć na stronie <http://www.800latbiezanowa.pl>.

Dwór Czeczów w Starym Bieżanowie

Radni z bliska

W cyklu radni z bliska pokazujemy sylwetki przedstawicieli samorządu miejskiego z nieco innej niż zazwyczaj strony: pytamy nie tylko o priorytety w najbliższej kadencji, ale także o drogę do działalności w RMK, osobiste opinie i zainteresowania. Z Adamem Kalitą nie tylko o historii rozmawiał Jan Bińczycki.

foto: Jan Bińczycki / UMJK

Adam Kalita – pracuje w komisjach: budżetowej, edukacji, ds. wykorzystania funduszy Unii Europejskiej i rewizyjnej. Od 1980 r. związany z NZS UJ. Odznaczony medalem Zasłużony Działacz Kultury. Współzałożyciel Stowarzyszenia NZS 1980, Stowarzyszenia Solidarni dla Niepodległości i Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół im. św. Rodziny z Nazaretu

Początek Pańskiej działalności społecznej to pismo „Gołębnik”, Niezależne Zrzeszenie Studentów...

Adam Kalita: Zaczęło się jeszcze od harcerstwa w szkole. Od 1979 r. studiowałem polonistykę na Uniwersytecie Jagiellońskim, w słynnym „gołębniku”. Moja działalność przebiegała dwutorowo. Wspólnie z przyjaciółmi założyliśmy pismo literackie „Gołębnik”. Publikowali w nim studenci i pracownicy Instytutu Filologii Polskiej UJ. Do grudnia 1981 r. wyszły trzy numery. Druga sfera to Niezależne Stowarzyszenie Studentów. Współtworzyłem jego struktury na UJ. To trwało do 1983 r., kiedy mnie aresztowano.

Kraków był wtedy wyjątkowym miejscem na naszej mapie, miastem poniekąd odrębnym od reszty PRL-u. Przetwały prywatna inicjatywa, kupcy, rzemieślnicy, także artystowska bohema, a społeczny eksperyment w Nowej Hucie zakończył się fiaskiem...

AK: Gołębnik był oazą wolności. Wszyscy pa-

mięliśmy Studencki Komitet Solidarności, to byli nasi starsi koledzy. Profesorowie pamiętali 1968 r. Huta też była szczególnym miejscem, choć przyznam, że zawsze byłem mocno związany z Krakowem. W latach 80. poznawałem historię tego miejsca. Po raz pierwszy „na poważnie” pojechałem do Huty, i zmienił mi się jej obraz. Przecież główny nurt oporu skupił się właśnie tam, nie tylko na uczelniach.

Pracował Pan nad uchwałą „Nowa Huta Miasto Pracy i Walki, Pamięci i Solidarności” oraz rezolucją w sprawie ustalenia święta historii Nowej Huty. Porozmawiajmy o tej sprawie.

AK: Jestem pracownikiem Instytutu Pamięci Narodowej. Każdy z lokalnych oddziałów ma temat, którym zajmuje się szczególnie mocno: Gdańsk – oczywiście powstaniem Solidarności, Wrocław – Solidarnością Walczącą, Katowice – kopalnią Wujek, Rzeszów – Solidarnością Chłopską. Stąd pomysł na projekt badawczy

krakowskiego IPN-u, który powstał we współpracy z Instytutem Historii UJ oraz Uniwersyteciem Papieskim. To, co się działo w Nowej Hucie, jest szczególnie ważne dla lokalnej tożsamości, nowohucka Solidarność jest ikoną tego ruchu. Choćby strajk kombinatu – jeden z największych w czasie stanu wojennego. Stał się niemal cały zakład. Stąd wziął się ten pomysł. Do IPN-u z podobnymi prośbami zwracali się także byli działacze Solidarności.

Plany są ambitne, ma powstać m.in. seria wydawnicza poświęcona całej historii Nowej Huty, od 1946 r. Zdajemy sobie jednak sprawę, że to nie wyczerpuje tematu, a program badawczy trzeba obudować takimi wydarzeniami, by był komunikatywny i atrakcyjny dla współczesnej młodzieży. Stąd pomysł, by miasto włączyło się w te działania jako patron. Bardzo mi zależało, by był to program wszystkich radnych, bez względu na klub. Czuję satysfakcję, że mimo ewidentnych podziałów politycznych udało się uzyskać jednogłośnie. Chcemy, by w ramach programu powstało muzeum Nowej Huty, ale zdajemy sobie sprawę, że w obecnych realiach nie znajdują się na to pieniądze, więc musi mieć ono charakter wirtualny. Powinno pokazywać zarówno historię miasta, jak i jego społeczności. Historie tych ludzi, których sprowadzono tu, by ich rękami zbudować ustrój komunistyczny, a którzy walczyli z nim aż do sukcesu w 1989 r.

Sprzedaż kombinatu metalurgicznego była jego tragedią. Ten ogromny zakład nie był prawidłowo restrukturyzowany, przeżywa trudności finansowe, wielu ludzi straciło pracę. Jednak to, co ciekawe w młodej, niezależnej kulturze, dzieje się właśnie w Nowej Hucie. Trzeba wspierać tych młodych ludzi, którzy po piwnicach, garażach robią bardzo ciekawe rzeczy. Nie wspominając już o takich instytucjach, jak Łaźnia Nowa czy Muzeum PRL. Mam nadzieję, że pomogą nam sprawić, by program badawczy wsparł to, co ważne dla tej części miasta i jej mieszkańców.

Przejdźmy do innych zagadnień.

AK: Zawsze były mi bliskie sprawy kultury i edukacji. Wcześniej przez wiele lat byłem szefem Rady Rodziców szkoły im. św. Rodziny. Należę m.in. do Komisji Budżetowej RMK. To ważne zadanie, bo bez pieniędzy miasto nie może funkcjonować, w tym wspierać takich programów jak ten, o którym dzisiaj rozmawiamy.

W rubryce hobby też wpisujemy historia?

AK: Interesuję się filmem. Ukończyłem zresztą polonistykę ze specjalnością filmoznawczą. Choć w zawodowym rozumieniu już się tym nie zajmuję, cały czas interesuję się sztuką. Lubię też sport, ostatnio głównie jako widz, ale nadal jeżdżę na nartach, pływam, czasem gram w piłkę.

G Ł O S D Z I E L N I C

O ważnych skrzyżowaniach równorzędnych, malowaniu na drewnie, rękodziele artystycznym z Afryki oraz basenie z kompleksem saun, z którego korzystać mogą nie tylko mieszkańcy Prokocimia i Bieżanowa.

Dzielnica VII Zwierzyniec

Nie jeździmy na pamięć!

Pewnie wielu z Państwa już o tym wie, ale nie zaszkodzi powtórzyć: od 1 kwietnia wprowadzono strefę skrzyżowań równorzędnych i ograniczonej prędkości 30 km/h dla obszaru ulic: Podłącze, Korbutowa, Czeremchowa, Kopery, Ciechanowskiego, Rogalskiego i Bielaka na Woli Justowskiej. Na skrzyżowaniu dróg równorzędnych pierwszeństwo nie jest określone ani przez znaki drogowe, ani przez sygnalizację świetlną. Zbliżając się do takiego skrzyżowania, należy zachować szczególną ostrożność i ustąpić wszystkim pojazdom nadjeżdżającym z prawej strony lub – jeśli skręcamy w lewo – wszystkim pojazdom nadjeżdżającym z przeciwka, jadącym na wprost lub skręcającym w prawo.

Na stronie internetowej Dzielnicy VII radny Filip Gaczorek tłumaczy, że wprowadzenie strefy było wynikiem dwuletnich zabiegów mieszkańców ulic Podłącze, Korbutowej oraz dyrekcji przedszkola przy ul. Bielaka. Przeprowadzono również konsultacje społeczne, podczas których większość mieszkańców opowiedziała się za wprowadzeniem nowej organizacji ruchu. Jest jeszcze jeden argument przemawiający za takim rozwiązaniem komunikacyjnym – oszczędność. Nie są potrzebne znaki, aby regulować ruch. Nie trzeba też instalować kosztownych progów, aby spowolnić samochody.

Dzielnica VIII Dębniki

Rękodzieło poszukiwane

Pod koniec kwietnia w Centrum Sportu i Kultury „Sidzina” odbyła się II Wystawa i Kiermasz Prac Artystów Nieprofesjonalnych z osiedla Sidzina i Dzielnicy VIII Dębniki. Do udziału w wystawie organizatorzy zaprosili wszystkich, którzy chcą zaprezentować własną twórczość: obrazy, rysunki, rzeźby, wyroby z gliny, drewna, metalu, szkła i innych materiałów, serwety, biżuterię, przedmioty codziennego użytku. Na kiermaszu można było również wystawić przedmioty cudzego autorstwa z własnych zbiorów. Atrakcją wystawy były wyroby rękodzieła artystycznego z Afryki prezentowane przez „Karibu Polska”. Swoje prace pokazały również dzieci z zajęć plastyczno-ceramicznych w CSI „Sidzina”.

Dzielnica X Swoszowice

Natura inspiruje

Jeszcze do końca maja można zapoznać się z twórczością Edwarda Dudy, mieszkańca Klinów, która prezentowana jest w Osiedlowym Klubie Kul-

foto „Dzielnice” / czasopismo „Dzielnicy” / Swoszowice

tury w Zbydniowicach. Autor prac z zawodu jest inżynierem budownictwa. Sztuką zajmuje się od czterech lat, ale już zyskał duże uznanie i ma na koncie liczne wystawy swoich eksperymentalnych w formie dzieł. Inspiruje się naturą. Jego żywiołem jest drewno – maluje na drewnie, rzeźbi w drewnie, przetwarza drewno, adaptując je do różnych form sztuki. Szuka interesujących kształtów w starych belkach, fragmentach zużytych mebli, elementach końskiej uprzęży. Zachęcamy Państwa do obejrzenia tych eksperymentów.

Dzielnica XII Bieżanów-Prokocim

Centrum COM-COM ZONE otwarte!

Wielofunkcyjny obiekt sportowy przy ul. Kurczaba, w którego skład wchodzi kryta pływalnia, basen rekreacyjny oraz kompleks saun, został otwarty pod koniec kwietnia. Obiektem zarządza Stowarzyszenie Siemacha, które prowadzi również Com-Com Zone w Nowej Hucie. Z ośrodka odpłatnie korzystać mogą mieszkańcy Krakowa, którzy w ten sposób finansują działalność statutową organizacji. Z bezpłatnych zajęć korzystają podopieczni stowarzyszenia.

foto: Wiesław Majka / UMK

Dzielnica XIV Czyżyny

Poradź się bezpłatnie!

Mieszkańcy Czyżyn w każdy wtorek w godzinach 17.00–19.00 w siedzibie Rady Dzielnicy XIV (os. Dywizjonu 303 nr 34) mogą skorzystać z bezpłatnych porad prawnych. Organizatorami akcji są Rada i Zarząd Dzielnicy XIV Czyżyny, fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych oraz Fundacja COGNOSCO.

(MK)

Jedź dziś, bracie, na Bielany

Kazimierz Bartoszewicz, krakowski radny znany także jako wybitny humorysta, pisał pod koniec XIX stulecia: „Na Bielanych więc ludek bawił się kochany / Pod c.k. żandarmerji opiekuńczem okiem; / Ktoś sobie nogę złamał, drugi wybił zęby, / A zdala szmer dolatał: Maryś dejze gięby”.

Źródło: Wikimedia Commons / UMIRK

W XIX w. Bielany tętniły życiem podczas dwudniowych wówczas Zielonych Świątków

Michał Kozioł

Dwadzieścia lat później – a więc w czasach, kiedy nikomu się jeszcze nawet nie śniła Ustawa o wychowaniu w trzeźwości – na łamach krakowskiego pisma satyrycznego „Djabeł” ukazał się taki oto zachęcający do udziału w bielańskiej zabawie wierszyk:

Jedź dziś, bracie, na Bielany,
Na karuzel i na tany,
Precele, piwo, śledzie, brzany,
Wróć do miasta ululany.

Współczesnemu czytelnikowi, nawet temu z Krakowa, należy się w tym momencie pewne wyjaśnienie. Otóż w tym wypadku „brzana” to nie ryba słodkowodna, lecz – jak pisze Katarzyna Siwiec w swoim „Słowniku andrusowskim” – „Wyjątkowo urodziwa dziewczyna. Dziewczyna zwana brzaną nie może być rachityczna ani wiotka. Musi mieć słuszne rozmiary, przy czym

nie chodzi tu o wypukłości, a tężyznę w ogóle. Chwycisz brzanę poprzez pół i jak w raj u wnet będziesz się czuł – śpiewano”.

Tradycje Zielonych Świątków

Przywilejem humorystów i autorów felietonów jest żartowanie ze wszystkiego, także i z bielańskiego odpustu, na który od wieków chadzali krakowianie. Dziś Zielone Świątki – od przeszło półwiecza zredukowane do jednego dnia, czyli Niedzieli Zesłania Ducha Świętego – przechodzą prawie bez echa. Podobnie zapewne będzie i w tym roku. Niewielu ludzi wybiera się na Bielany i chyba nikt już nie będzie pamiętał o majeniu świeżą zielenią bramy kamienicy. Jeszcze w pierwszych latach po II wojnie światowej ta dziś już zupełnie zapomniana tradycja była żywa. Strojoną zielonymi gałęziami nie tylko wiejskie domy w Przegorzałach i na Bielanych, ale także kamienice czynszowe na Półwsiu i Zwierzyńcu. Wozacy – a był to zawód po przedmieściach licznie reprezentowany – maili zielonymi gałązkami swoje „platony”, czyli wiel-

kie platformy na co dzień służące do przewożenia węgla, zaprzęgali parę perszeronów, usadzali bliższą oraz dalszą rodzinę na platformie i ruszali na Bielany, gdzie czekały rozmaite atrakcje.

To właśnie owe atrakcje skłoniły Kazimierza Bartoszewicza do zakończenia swoich wierszowanych refleksji na temat bielańskiego odpustu takimi oto słowami:

We wtorek z rana każdy wstaje do roboty,
Lecz głowa jakoś boli, nogi nie chcą nosić...
Coś dziwnego? hulałeś bratku od soboty
Ani chwili nie myśląc, że hulaniek dosyć.
I co wczoraj wychylałeś piwa pełny dzbanek
Dziś zażywasz ricinum i żłopiesz rumianek.

Wiadomo, że felietoniści mieli – a mają również i dziś – prawo do przesady. Z pewnością nie wszyscy udający się w dwa dni Zielonych Świątek na Bielany myśleli tylko o „dzbanku pełnym piwa” i uroczych Marysiach, Kasiach czy Weronkach rodem z przedmieść. Okazując zbyt duże zainteresowanie tymi podmiejskimi pięknosciami, można było się narazić ich braciom lub narzeczonym, czego naturalną konsekwencją bywała utrata części uzębienia.

O tym, jak różne aspekty może mieć pobyt na podkrakowskich Bielanych, pisano już w kalendarzu Czecha na 1848 r. Anonimowy autor opisu Bielany twierdził, że „puszcza (sic!) ożywił modłami tylko zakonników ożywia się czasami i świecką wrzawą”. Przekonywał czytelników, że warto się tam wybrać właśnie w Zielone Świątki dla „czarodziejskiej samotności, lubego orzeźwienia i słodkiej zabawy”.

Rodacy z wizytą w Krakowie

Kilkadziesiąt lat później, w czasach autonomii galicyjskiej, gdy Kraków był niekwestionowaną kulturalną, a przede wszystkim duchową stolicą podzielonej pomiędzy zaborców Polski, doszedł jeszcze jeden motyw – patriotyczny.

Dzień Zesłania Ducha Świętego był świetną okazją do połączenia motywu religijnego z narodowym. Każdego roku na Zielone Świątki zjeżdżali do Krakowa Polacy z różnych stron. Oczywiście zdarzali się indywidualni pielgrzymi. Zdecydowaną większość stanowili jednak uczestnicy zbiorowych wyjazdów. Tak było w roku 1902, kiedy – jak to relacjonował „Czas” z poświęconego wtorku – „Niezwykle ożywienie panowało w Krakowie przez oba ubiegłe dni Świąt. Pociągi zwoziły uczestników wycieczek, urządzonych dla zwiedzania pamiątek. Przybyli rodacy z Poznańskiego, Górnoszlązacy, członkowie czytelni kolejowych ze Lwowa i Stryja, młodzież szkół średnich z Drohobycza i Stanisławowa, uczniowie seminarium ze Lwowa, wreszcie uczniowie t. zw. małego seminarium z Krakowa. Krakowianie witali serdecznie przybywających. Gości poznańskich przyjmo-

wali członkowie stowarzyszenia kupców i młodzieży we własnym lokalu. Członkowie czytelnicy ze Lwowa i Stryja, którzy przybyli z własnymi orkiestrami, byli wczoraj na festynie w parku Jordana; orkiestry przedstawiły się bardzo dobrze. Górnoślązacy zamówili wczoraj nabożeństwo na Skalce dla dwóch swoich partyj; przemawiał serdecznymi słowy X. przeor Federowicz. Wielu gości wybrało się wczoraj na Bielany i zwiedziło erem OO. Kamedułów, podziwiając piękny widok”.

Jak widać, przybywający do Krakowa rodacy mogli liczyć na serdeczne powitanie. Goście z Poznania czy Górnego Śląska mieli w Krakowie okazję nie tylko przekonać się, że Małopolska to nie wyłącznie – jak twierdzili nieżyczliwi – zacyfana, kryta strzechą wieś i ubogie, liche miasteczka, lecz także wielkie dziedzictwo chlubnej przeszłości. Jeżeli jej prezentacji towarzyszył jeszcze miły wyjazd do podmiejskiego lasu, gdzie czekały liczne atrakcje dla ducha i dla ciała, można było być pewnym, że wycieczka była udana. Wracający w rodzinne pielesze Ślązacy i poznaniacy mieli co opowiadać swoim rodzinom oraz kolegom i z pewnością w tych opowieściach nie zabrakło relacji z podkrakowskich Bielani.

Huśtawki, mlaskoty, karuzele

Tradycyjną rozrywką na bielańskim odpuscie były przede wszystkim huśtawki. Z huśta-

wek korzystali chętnie i młodzi, i starsi, a także i niewiasty. Była to jednak mało bezpieczna rozrywka. Zwykłą więc rzeczą były zamieszczane w krakowskich gazetach informacje o tym, że jakaś amatorka silnych wrażeń „spadła z huśtawki ze znacznej wysokości” i konieczna była interwencja pogotowia ratunkowego. Z czasem obok tradycyjnych huśtawek pojawiły się karuzele. Młodzież tańczyła, a do tańca przygrywały nie tylko przedmiejskie muzykasy, może trochę lekceważąco nazywane „mlaskotami”, ale także profesjonalne zespoły, nazywane z austriacką „bandami muzycznymi”. Starsi, których nie wabiły już ani huśtawki, ani karuzele, ani tany, woleli inne atrakcje. W Zielone Świątki licznie przybywali pod klasztorną górę kupcy „z rozmaitymi delikatesami i libacyami”, jak zapisał jeden z dziewiętnastowiecznych pamiętnikarzy. Rozkładali swoje kramy i namioty krakowscy kielbaśnicy, nazywani w epoce Wolnego Miasta z niemiecką „wurstmacherami”. Nie zabrakło też straganów z pieczywem i słodyczami. W upalne dni szczególnym zainteresowaniem cieszyło się piwo. Aby zwiększyć jego konsumpcję, uciekano się do różnych, nie zawsze etycznych sposobów. Pewnego roku krakowski dziennik „Czas” pisał z wyraźnym oburzeniem o tym, że podczas odpustu bielańskiego przy obu studniach klasztornych ktoś celowo schował wiadra. Po-

czytny dziennik podejrzewał, iż należy ten fakt przypisać „chęci podniesienia konsumpcji piwa”.

Wszystko ma swój kres, także i dobra zabawa. Kiedy zapadała noc z poniedziałku na wtorek, nie dla wszystkich starczało miejsca w furkach „platonach” i na wiślanych galarach. Wielu uczestników „zielonoświątkowej zabawy” wracało więc pieszo z Bielani do Krakowa. Wysiłek związany z tak długą pieszą wędrówką – bez wątplenia szczególnie uciążliwą dla amatorów piwa – rekompensował w pewnym stopniu fakt, iż mogli podziwiać pokazy ogni sztucznych organizowane na Błoniach przez krakowskich pirotechników.

Dziś, w XXI stuleciu już tylko czytając teksty starych wodewili, można na chwilę zanurzyć się w atmosferze dawnych bielańskich zabaw, tak pięknie opisywanych przez mistrza Konstantego Krumłowskiego:

Hej! W Bielańskim lasku!
Co tu huku, wrzasku,
Jakby całe piekło
Pod Kraków uciekło!
Jazda na huśtawce,
Odpoczynek w trawce.
Romanse wśród krzaków,
Tak się bawi Kraków!

Kalendarium krakowskie

24 maja

1893 – Józef Friedlein wybrany na prezydenta Krakowa.

26 maja

1948 – „Dziennik Polski” pisze: „(...) halę Sukiennic zdobily herby miast polskich i godła cechowe. W tej galerii brak było jednak herbów starych miast Polski epoki piastowskiej”. Oznacza to, że herby Witebska, Kijowa, Żytomierza, Kamieńca Podolskiego zastąpią wkrótce herby: Opola, Brzeżno, Legnicy oraz Jeleniej Góry.

27 maja

1592 – król Zygmunt III i królowa Anna wjeżdżają uroczystie do miasta. Na tę okazję przygotowano pięć bram triumfalnych. Szczególny zachwyty budzi czwarta brama, wystawiona na ul. Grodzkiej. Jak zanotował kronikarz, jest tam „ganeczek, na którym... panienek Moskiewek pięć na jednej barwie, a druga pięć w inszej

barwie; ta wszystka dziesięć panien grały na korneciach, na puzaniach, na mutach, i na salamajach”.

28 maja

1909 – „Czas” donosi: „Dwóch rolników z Krowodrzy, Adam Sikora i Jan Wójcicki zajechali wczoraj popołudniu (sic!) wozem pod tutejsze magazyny kolejowe na dworcu i zaczęli ładować leżące tam worki ze zbożem. Służba kolejowa sądziła, że „odbiorcy” przyjechali z polecenia właściciela zboża; dopiero jeden z magazynierów zapytał, dla kogo zboże zabierają, wtedy wyszło na jaw, że Sikora i Wójcicki zamierzali popełnić sprytną kradzież i w ten sposób zaopatrzyć się w zboże na przednówek. Aresztowano ich i odstawiono do urzędu policyjnego”.

29 maja

1576 – król Stefan Batory zwiedza Collegium Maius.

30 maja

1909 – w „Czasie” ukazuje się takie oto – zredagowane w języku galicyjsko-kozarowym – ogłoszenie: „C. i k. zarząd wojskowy ma zamiar w drodze austriacko-węgierskiego przemysłu, zaopatrzyć się okrągło (sic!) w 2000 ruchomych kuchni polowych (...) warunki dostawy, przepisy wyrobu i objęcie dostawy kuchen wraz z opisem, dalej plany konstrukcyjne, można oglądać od dnia 30 maja, w wojskowych magazynach żywnościowych w Wiedniu, Budapeszcie, Grazu, Pradze, Lwowie, Krakowie i Nagycyben, a w razie potrzeby w intendenturach mniejszych komend wojskowych”.

31 maja

1850 – krakowski sąd skazał na śmierć wielokrotnego mordercę Franciszka Kaszubę, zwanego także Olszyniakiem lub Dudlaczem i pochodzącego z Olszanicy.

Przetargi na sprzedaż nieruchomości organizowane w czerwcu 2012 r.

Gmina Miejska Kraków i Skarb Państwa oferują do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego niezabudowane nieruchomości gruntuwe przeznaczone pod zabudowę usługową, hotelową, mieszkaniową jednorodziną i wielorodzinną, garaże, lokale użytkowe, lokale mieszkalne, strychy do adaptacji oraz nieruchomości gruntuwe zabudowane budynkami przeznaczonymi do generalnego remontu. Treść ogłoszeń o przetargach wraz z mapą lokalizacji zamieszczona jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa www.bip.krakow.pl (Finanse i Mienie/Nieruchomości Miasta Krakowa/Przetargi na Nieruchomości). Szczegółowe informacje odnośnie do nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w trybie przetargu można uzyskać w Wydziale Skarbu Miasta, ul. Kasprowicza 29 nr tel. (12) 616- 98-08, (12) 616- 98-09, w godzinach pracy urzędu.

Położenie nieruchomości	Nr działki	Powierzchnia w ha	Obręb	Cena wywoławcza	Kwota i termin wpłaty wadium	Dzień i godzina przetargu
ul. Narwik działki pod budowę domów z decyzjami WZ	344/46 344/48 343/2	0,1004 0,1042	68 P	384 000,00 399 000,00	38 000,00 39 000,00 31.05.2012	5.06.2012 9.00
ul. Dąbska pod usługi	51/23	0,0584	16 Ś	301 000,00	30 000,00 31.05.2012	5.06.2012 10.00
ul. Gnieźnińska pod pawilon handlowo-usługowy	628/2 628/3	0,0326	41 K	204 800,00	20 000,00 31.05.2012	5.06.2012 11.00
ul. Powstańców pod budowę domów jednorodzinnych	12/2 17/3 12/3,13/2 13/3,14/2 14/3,15/2 15/4,16/2 16/4,17/2	0,0921 0,1047 0,0853 0,0887 0,0921 0,0919 0,0919	21 Ś	150 990,00 171 640,00 139 860,00 145 390,00 150 990,00 150 640,00 150 640,00	15 000,00 17 000,00 13 000,00 14 000,00 15 000,00 15 000,00 15 000,00 31.05.2012	5.06.2012 12.00
ul. Pysocice zgodnie z planem położona w terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	184/2	0,0305	26 NH	22 755,00	2000,00 31.05.2012	5.06.2012 13.00
ul. Rogozińskiego zgodnie ze studium zabudowa mieszkaniowa wielorodzinną	115/67	0,0878	17 Ś	1 169 700,00	120 000,00 6.06.2012	12.06.2012 9.00
pl. Wszystkich Świętych 10 pow. 905,71 m kw. połowa kamienicy	½ cz 425	0,0286	1 Ś	5 815 000,00	300 000,00 6.06.2012	12.06.2012 10.00
ul. Przegorzalska Zgodnie z planem położona w terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	314/1 314/2 314/3 314/4 314/5	0,0630 0,0631 0,0631 0,0630 0,0721	17 K	384 388,00 384 997,00 385 605,00 384 388,00 460 629,00	40 000,00 40 000,00 40 000,00 40 000,00 50 000,00 6.06.2012	12.06.2012 11.00
ul. Długosza 10 strych S1 pow. 108,70 m kw.	281/1000 cz 225	0,0264	12 P	256 000,00	26 000,00 11.06.2012	14.06.2012 9.00
ul. Jaxy Grafy 4 strych S1 pow. 20,75 m kw.	52/2	0,0351	13 K	65 840,00	7 000,00 11.06.2012	14.06.2012 10.00
os. Na Wzgórzach lokal użytkowy U1 pow. 50,21 m kw.	24/1000 cz 289	0,0701	10NH	50 520,00 lokal 46 746,00 grunt 3 774,00	5 000,00 11.06.2012	14.06.2012 11.00
ul. Chopina 29 lokal użytkowy U1 pow. 42,37 m kw.	76/1000 cz 530	0,0388	4 K	57 600,00 lokal 38511,00 grunt 19 089,0 z gruntu tylko 25 % + VAT	6 000,00 11.06.2012	14.06.2012 12.00
Mały Rynek 5 pow. 824 m kw. Mały Rynek 6 pow. 1231 m kw., zabytkowe kamienice	255 256	0,0312 0,0478	1 Ś	9 689 400,00 14 084 100,00	500 000,00 710 000,00 25.06.2012	28.05.2012 9.00
ul. Hufcowa decyzja WZ zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna szeregowa	188/73	0,2058	40P	831 000,00	50 000,00 25.06.2012	28.05.2012 9.00

Gmina Miejska Kraków i Zarząd Cmentarzy Komunalnych w Krakowie ogłaszają PRZETARG USTNY – LICYTACJĘ na oddanie do użytkowania piwnic grobowcowych na cmentarzach Prądnik Czerwony i Grębałów. Przetarg odbędzie się o godzinie 15.30 w dniu 25 maja 2012 r. w budynku Zarządu Cmentarzy Komunalnych przy ul. Rakowickiej 26 w Krakowie. Szczegółowa lokalizacja piwnic wraz z jednostkową ceną wywoławczą oraz zasady przetargu są dostępne na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Krakowa, pl. Wszystkich Świętych 3–4, w budynkach administracyjnych ZCK przy ul. Rakowickiej 26, ul. Powstańców 48, ul. Darwina 1g oraz umieszczone na stronie internetowej www.cmentarze.krakow.pl.

Prezydent Miasta Krakowa
Jacek Majchrowski
zaprasza na

ŚWIĘTO RODZINY KRAKOWSKIEJ

27 MAJA 2012
w godz. 11:00-19:00
BULWAR CZERWIENSKI

szczególne informacje
na stronach:
www.bip.krakow.pl
oraz www.kkr.krakow.pl

CZEKA MNÓSTWO ATRAKCJI

- Konkursy i zabawy rodzinne z nagrodami
- występy artystyczne
- warsztaty plastyczne
- zabawy cyrkowe
- rozgrywki sportowe
- wielkie budowanie z klocków LEGO
- żeglowanie po Wiśle
- bicie rekordu Guinnessa w...

Koncert Magdaleny Steczkowskiej

Jacek Majchrowski
Prezydent Miasta Krakowa

Bogusław Kośmider
Przewodniczący Rady Miasta Krakowa
zapraszają

3 czerwca 2012

Dzień otwarty magistratu

**Wielokulturowy
Kraków**

**Pałac Wielopolskich
pl. Wszystkich Świętych 3-4**

godz. 10.30

- Inauguracja
- Portrety Joanny d'Arc – 20-lecie partnerstwa Krakowa i Orleanu

godz. 10.40

- Wernisaż wystawy pokonkursowej „Jeden dzień z życia miasta”

godz. 11.00

- Projekt edukacyjny „Uczeń – Obywatel”
- Moduł dla szkół średnich pt. „Młodzieżowa Sesja Rady Miasta Krakowa”

godz. 13.00

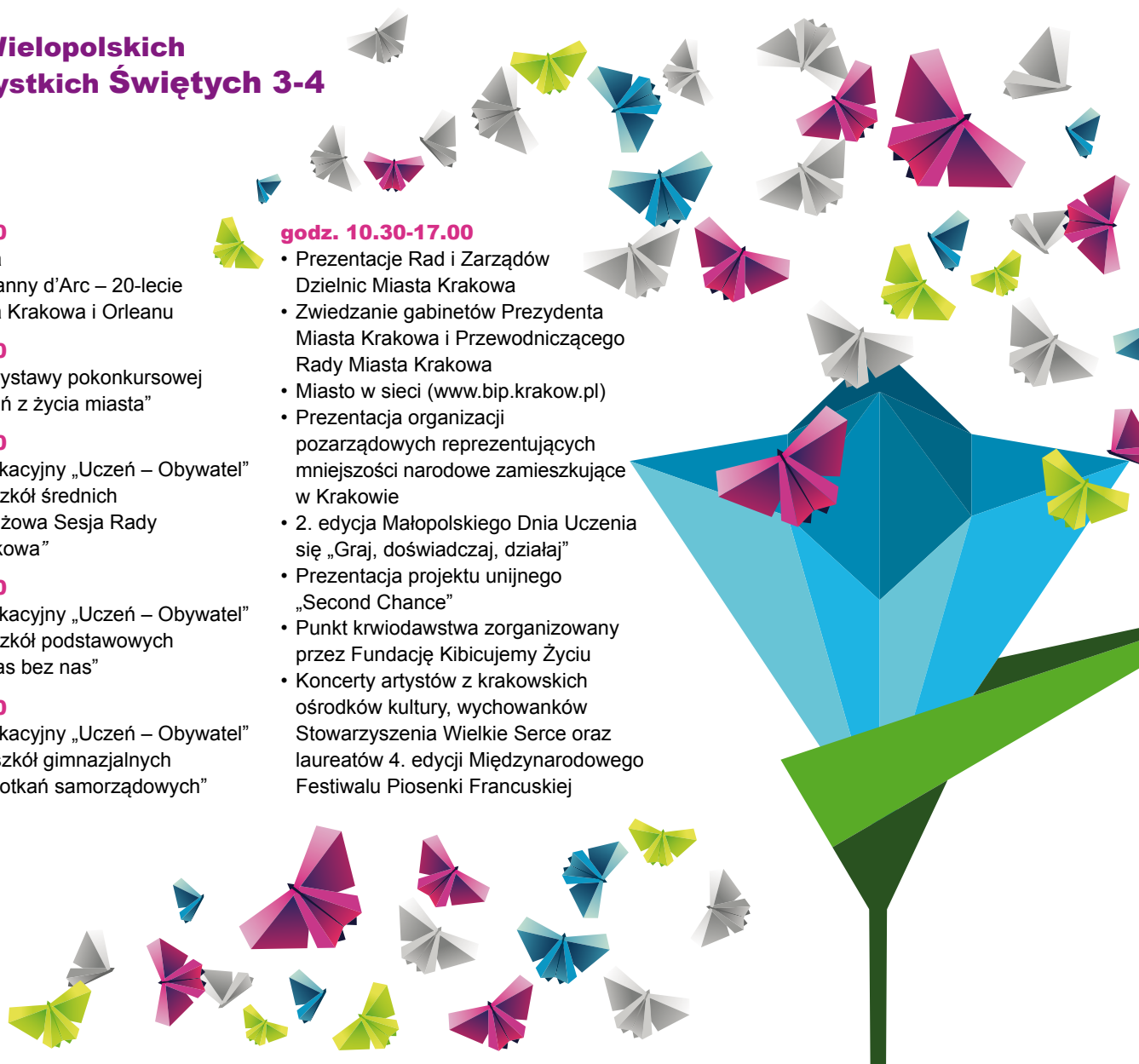
- Projekt edukacyjny „Uczeń – Obywatel”
- Moduł dla szkół podstawowych pt. „Nic o nas bez nas”

godz. 14.30

- Projekt edukacyjny „Uczeń – Obywatel”
- Moduł dla szkół gimnazjalnych pt. „Cykl spotkań samorządowych”

godz. 10.30-17.00

- Prezentacje Rad i Zarządów Dzielnic Miasta Krakowa
- Zwiedzanie gabinetów Prezydenta Miasta Krakowa i Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa
- Miasto w sieci (www.bip.krakow.pl)
- Prezentacja organizacji pozarządowych reprezentujących mniejszości narodowe zamieszkujące w Krakowie
- 2. edycja Małopolskiego Dnia Uczenia się „Graj, doświadczaj, działaj”
- Prezentacja projektu unijnego „Second Chance”
- Punkt krwiodawstwa zorganizowany przez Fundację Kibicujemy Życiu
- Koncerty artystów z krakowskich ośrodków kultury, wychowanków Stowarzyszenia Wielkie Serce oraz laureatów 4. edycji Międzynarodowego Festiwalu Piosenki Francuskiej

WSPÓLORGANIZATORZY

